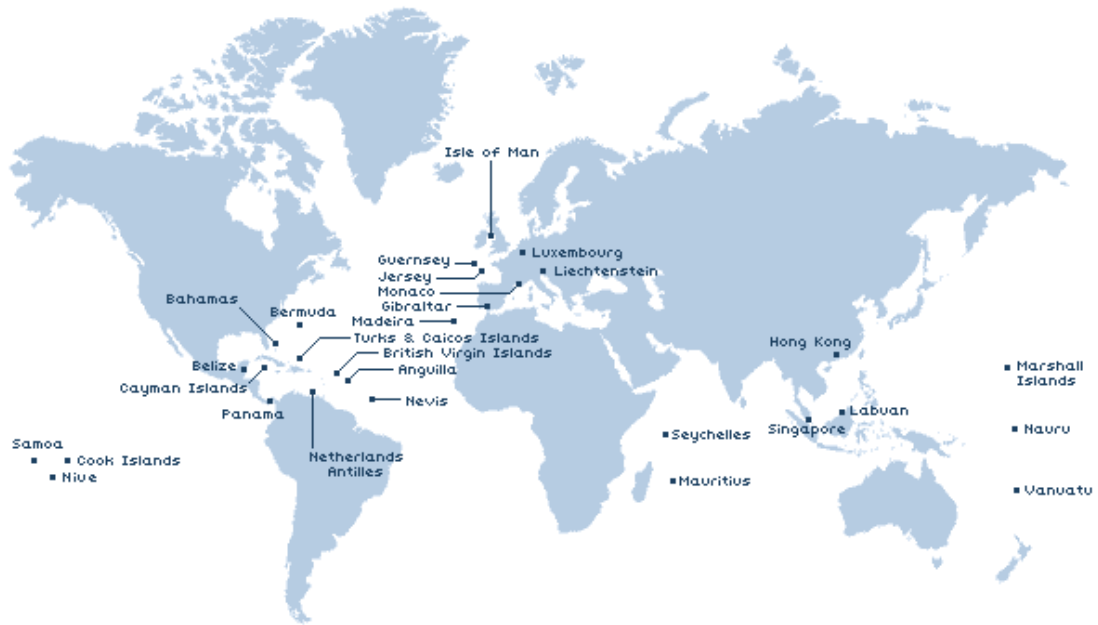

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ – ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗ ΧΩΡΟ

ΠΑΤΡΑ 2008

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ
ΑΚΑΔ. ΕΤΟΣ 2007-2008

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ – ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ OFFSHORE
ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗ ΧΩΡΟ**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ:
ΚΑΡΑΦΥΛΛΗΣ ΜΑΡΚΕΛΛΟΣ
ΣΚΡΙΜΠΙΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:
Κ. ΜΕΛΙΔΩΝΗ ΜΑΡΙΑ

ΠΑΤΡΑ 2008

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.	
ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	
1.1. ΟΡΙΣΜΟΣ	8
1.2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	8
1.3. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΤΩΝ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	10
1.4. ΛΟΓΟΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΠΩΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΟΙ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ.	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.	
ΔΟΜΕΣ ΤΩΝ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥΣ	
2.1. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΙ	13
2.2. ΔΙΕΘΝΗ ΥΠΕΡΑΚΤΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	14
2.3. ΣΕ ΠΟΙΕΣ ΧΩΡΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΟΙ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	15
2.4. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΔΙΕΞΑΧΘΟΥΝ ΜΕΣΩ ΤΩΝ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.	
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	
3.1. ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ 3091/2002	23
3.1.1. Η Ελληνική νομοθεσία για τις εξωχώριες εταιρείες	23
3.1.2. Έννοιες και μορφές των εξωχώριων εταιρειών	24
3.1.3. Προϋποθέσεις νόμιμης εγκατάστασης και λειτουργίας στην Ελλάδα	28
3.1.4. Παρεχόμενες απαλλαγές και διευκολύνσεις	31
3.2. ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ 3091/2002	36
3.2.1. Η φορολογική μεταρρύθμιση του Ν. 3091/2002	36

3.2.2. Η νομολογία του Αρείου Πάγου	37
-------------------------------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.

ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

4.1. ΚΥΠΡΟΣ, ΠΟΛΟΣ ΕΛΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ	39
4.2. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΥΠΕΡΑΚΤΙΑΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	39
4.3. ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΑΝΩΝΥΜΙΑΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ	40
4.4. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	41
4.5. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	43
4.6. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΑΠΟΦΥΓΗ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ	43
4.7. Η ΣΥΜΒΑΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ	44
4.8. ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ	44
4.9. ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	45
4.10. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΚΥΠΡΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	45

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.

ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥΣ

5.1. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΒΙΤΡΙΝΑΣ – ΕΙΚΟΝΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ – ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ	47
5.2. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	48
5.3. ΝΟΜΟΙ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΠΟΤΡΕΠΟΥΝ ΤΙΣ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	50

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

6.1. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	52
6.2. ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	54

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	59
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	
§ ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΤΣΑΟΥΣΗ	61
Πώς η Κύπρος έγινε «παράδεισος»	
Συνέντευξη του πρώην Προέδρου κ. Γ. Βασιλείου	
§ Δημοσιεύματα της εφημερίδας “Βήμα”. Κείμενο	
του Σταύρου Γεωργιάδη “Η αλήθεια για την φορολόγηση	
των offshore εταιρειών”.	67
§ Δημοσίευμα της εφημερίδας “Ναυτεμπορική” για την	
“Απάτη της Alcoa στο Μπαχρέιν”.	70
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	72

Εισαγωγή

Στην συγκεκριμένη εργασία θα επιδιώξουμε να παρουσιάσουμε τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των offshore εταιρειών στην Ελλάδα και διεθνή χώρο. Επίσης θα αναφερθούμε σε μια σειρά γεγονότων που έχουν σχέση με την Ιστορική δικαιολόγηση εμφάνισης των offshore εταιρειών, τους λόγους δημιουργίας τους, τις δομές των offshore εταιρειών και τα κέντρα λειτουργίας τους, να εστιάσουμε στην Ελληνική αντιμετώπιση του φαινομένου των υπεράκτιων εταιρειών σε διάφορες χρονικές περιόδους, καθώς και να διερευνήσουμε τις παράνομες δραστηριότητες των εταιρειών αυτών και την αντιμετώπιση τους.

Η δράση ορισμένων κρατών στο χώρο των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων κατά την διάρκεια του περασμένου αιώνα οδήγησε μεγάλο αριθμό επιχειρηματιών – εξαιτίας των έξυπνων φορολογικών ρυθμίσεων των χωρών αυτών – να δημιουργήσουν επιχειρήσεις στο εσωτερικό τους και να κάνουν αυτά τα κράτη “φορολογικούς παραδείσους”.

Το φαινόμενο των offshore εταιρειών είναι δημιουργία κρατικών οντοτήτων με στόχο την αποφυγή ή μείωση των φόρων στο πλαίσιο της φοροδιαφυγής των εταιρειών. Οι κρατικές αυτές οντότητες που είναι η καρδιά των επιχειρηματικών - οικονομικών δραστηριοτήτων των υπεράκτιων εταιρειών αποτέλεσαν μονόδρομο διεξόδου στους αλλοδαπούς επιχειρηματίες, μέσω των φορολογικών απαλλαγών που προσφέρουν. Οι αρνητικές επιπτώσεις των νομοθετικών καθεστώτων διαφόρων κρατών για τις εταιρείες που δρούσαν σε διεθνές επίπεδο γέννησαν την ανάγκη να δημιουργηθούν οι offshore εταιρείες.

Η Αγγλική εφημερίδα Gardon, ύστερα από έρευνες αναφέρει σε δημοσίευμα της το 2002 ορισμένους κατόχους υπεράκτιων εταιρειών όπου στην ιδιοκτησία τους ανήκουν οι πολυτελής κατοικίες τους και όχι μόνο. Επιγραμματικά επισημαίνουμε την πρώην πρωθυπουργό της Αγγλίας Μαργκαρετ Θάτσερ, μέλη του Αγγλικού κοινοβουλίου, πλειάδα μεγαλοεπιχειρηματιών χορηγών τόσο του εργατικού όσο και του συντηρητικού κόμματος όπως ο επιχειρηματίας Μοχαμετ Αλ Φαγιεντι, ο επιχειρηματίας του internet David Potter κα.

Οι επιχειρηματικές δραστηριότητες που διεξάγονται μέσω των offshore εταιρειών ποικίλουν και έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον σε τομείς όπως: εισαγωγικής και εξαγωγικής εταιρείας, αγορά μετοχών από το χρηματιστήριο, αντιπροσωπείες

εισαγωγών - εξαγωγών, εμπορικών αντιπροσώπων, αγοράς ακίνητης περιουσίας, η ίδρυση νέας Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. στην Ελλάδα, επενδύσεις στο εξωτερικό, Ναυτιλιακών εταιρειών και Ξενοδοχειακών εταιρειών.

Στην Ελλάδα μεγάλος αριθμός Ελλήνων φορολογούμενων κάνουν χρήση offshore εταιρειών χωρίς όμως να υπάρχει ευρύ φάσμα Ελληνικής βιβλιογραφίας.

Η Ελληνική αντιμετώπιση του φαινομένου σταθμίζεται ανάμεσα σε δύο νομοθετικά πλαίσια, πριν την ψήφιση του νομοσχεδίου 3091/2002 και μετά την ψήφιση αυτού. Οι μορφές των εξωχώριων επιχειρήσεων στον Ελλαδικό χώρο χωρίζονται σε εμποροβιομηχανικές, ναυτιλιακές, πιστωτικές και τεχνικές επιχειρήσεις, που η κάθε μία έχει τις δικές της προϋποθέσεις νόμιμης εγκατάστασης και λειτουργία στην Ελλάδα καθώς και τις παρερχόμενες απαλλαγές και διευκολύνσεις.

Ένας από τους σημαντικότερους «φορολογικούς παραδείσους» είναι η Κύπρος και αξίζει να ασχοληθούμε με συστηματική εξέταση του φαινομένου αυτού του χρηματοοικονομικού κέντρου που αποτελεί πόλο έλξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων λόγω της γεωγραφικής θέσης. Θα ασχοληθούμε με την διαδικασία εγγραφής και λειτουργίας της υπεράκτιας εταιρείας στην Κύπρο, την εξασφάλιση ανωνυμίας των επιχειρηματικών μετόχων, τα πλεονεκτήματα σύστασης της, τις δραστηριότητες των offshore εταιρειών, την σύμβαση που έχει γίνει με την Ελλάδα και την Κυπριακή Δημοκρατία, καθώς και τις επενδύσεις Ελλήνων στην Κύπρο και Κυπρίων στην Ελλάδα.

Κλείνοντας την εργασία μας θα ασχοληθούμε με τις παράνομες δραστηριότητες των υπεράκτιων εταιρειών και αντιμετώπιση τους, θα αποτυπώσουμε την ιδιαίτερος σημαντική κύρους συνέντευξη του πρώην Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Γ. Βασιλείου καθώς και δημοσιεύματα διαφόρων εφημερίδων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

1.1. ΟΡΙΣΜΟΣ

Στην ελληνική νομοθεσία οι «υπεράκτιες εταιρείες» μετονομαστήκαν σε «εξωχώριες εταιρείες» μετά από τη θέση σε ισχύ του νέου φορολογικού νόμου (Ν.3091/2002). Σύμφωνα με τη διατύπωση του νόμου, ως εξωχώρια νοείται η εταιρεία που έχει την έδρα της σε αλλοδαπή χώρα και με βάση τη νομοθεσία της οποίας δραστηριοποιείται αποκλειστικά σε άλλες χώρες και απολαμβάνει ιδιαίτερα ευνοϊκής φορολογικής μεταχείρισης 2.

1.2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Οι υπεράκτιες εταιρείες εμφανίστηκαν αρχικά σε μικρά κράτη, όπως τα νησιά της Καραϊβικής, των οποίων η δυναμική οικονομική ανάπτυξη κατέστη αδύνατη λόγω της γεωπολιτικής θέσης τους, αλλά και των ειδικών ιστορικών συγκυριών. Τα κράτη αυτά επέλεξαν ήδη από τη δεκαετία του 1960, σοφά όπως αποδείχτηκε, να υποκαταστήσουν την έλλειψη ακόμη και βασικών υποδομών τους με νομοθετικές ρυθμίσεις και κανονιστικά πλαίσια, τα οποία παρείχαν επιχειρηματικές «διευκολύνσεις» και δημιουργούσαν ευνοϊκό περιβάλλον για την άσκηση οικονομικών δραστηριοτήτων.

Έτσι, τα κράτη αυτά κατόρθωσαν να προσελκύουν όλο και περισσότερους αλλοδαπούς επιχειρηματίες, λειτουργώντας ως «φορολογικοί παράδεισοι» για την – τυπική έστω – εγκατάσταση των δραστηριοτήτων τους.

Είναι ενδεικτικό ότι σύμφωνα με μια έρευνα του 1998 που δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα «The Guardian», πάνω από 6 τρισεκατομμύρια δολάρια Η.Π.Α. ήταν υπενδεδυμένα σε εξωχώρια οικονομικά κέντρα, ποσό μεγαλύτερο από το Α.Ε.Π. όλων των χωρών, εκτός από τις Ηνωμένες Πολιτείες¹.

¹ Παναγιώτης Δουβής, 2003:σελ. 47.

Σήμερα μπορεί να μιλήσει κανείς για υπεράκτια κέντρα σε ολόκληρη την υφήλιο, των οποίων ο αριθμός βαίνει διαρκώς αυξανόμενος ενόψει βέβαια και του αυξανόμενου ενδιαφέροντος για χρήση των σχετικών υπηρεσιών που παρέχουν.

Η παγκόσμια έκταση των δραστηριοτήτων που συνδέονται με υπεράκτια (offshore) κέντρα δεν είναι δυνατόν να υπολογισθεί με ακρίβεια, δεδομένης και της μη παροχής πληροφόρησης που χαρακτηρίζει το χώρο αυτό. Υπολογίζεται ωστόσο ότι σχεδόν ο μισός όγκος των χρηματικών συναλλαγών σε διεθνές επίπεδο συνδέεται άμεσα ή έμμεσα με τις δικαιοδοσίες των offshore (υπεράκτιων) εταιρειών. Συνεπώς, παρατηρούμε ότι το σημαντικότερο ήταν η ανάγκη επιβίωσης και γρήγορης οικονομικής ανάπτυξης των συγκεκριμένων κρατών, τα οποία στη πλειοψηφία τους είναι κράτη μικρού μεγέθους χωρίς σημαντικούς οικονομικούς πόρους, με περιορισμένες δυνατότητες να διατηρήσουν την εθνική τους κυριαρχία και την οικονομική τους αυτοτέλεια.

Μοναδική διέξοδο για τις οικονομίες των κρατών αυτών αποτέλεσε η παροχή ειδικών διευκολύνσεων σε αλλοδαπούς επιχειρηματίες, με σκοπό την προσέλκυση των κεφαλαίων τους και την προτροπή αυτών να χρησιμοποιήσουν το έδαφος τους ως βάση των οικονομικών τους δραστηριοτήτων. Οι εν λόγω διευκολύνσεις αφορούν κατά κύριο λόγο φορολογικές απαλλαγές και απαλλαγή από δεσμεύσεις της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας. Πολυάριθμες επιχειρήσεις αλλά ευκατάστατοι ιδιώτες, θέλησαν να επωφεληθούν από τις παρεχόμενες διευκολύνσεις των προαναφερθέντων κρατών, αποβλέποντας σε μεγαλύτερα κέρδη. Τα μικρά αυτά κράτη επωφελήθηκαν με την εισροή συναλλάγματος, τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την καταβολή τελών, εισφορών, δικαιωμάτων και αμοιβών από τους αλλοδαπούς επενδυτές. Η πολιτική αυτή οδήγησε σε σύντομο χρονικό διάστημα στην αναδιοργάνωση της οικονομίας τους και στην επίτευξη υψηλών ρυθμών ανάπτυξης.

Η ανάπτυξη των οικονομιών των μικρών κρατών, έδωσε το έναυσμα για την επέκταση του φαινομένου και σε μεγαλύτερα κράτη που ανακάλυψαν μια σοβαρή πηγή εσόδων. Έτσι ο αριθμός των κρατών που δίνει τη δυνατότητα δημιουργίας τέτοιων εταιρειών, έχει επεκταθεί σημαντικά και υπολογίζεται ότι σήμερα λειτουργούν περισσότερα από 80 τέτοια κέντρα σε όλο τον κόσμο.

1.3. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΤΩΝ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Η διεθνοποίηση των χρηματοοικονομικών συναλλαγών και η ραγδαία ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου, είχαν ως αποτέλεσμα την σημαντική αύξηση των συναλλαγών των υπεράκτιων εταιρειών. Οι υπεράκτιες εμφανίστηκαν αρχικά σε μικρά κράτη, όπως τα νησιά της Καραϊβικής. Τα κράτη αυτά, επέλεξαν να υποκαταστήσουν την έλλειψη βασικών υποδομών με νομοθετικές ρυθμίσεις, έτσι ώστε να προσελκύσουν ξένους επιχειρηματίες.

Σήμερα υπολογίζεται ότι ο μισός όγκος των διεθνών χρηματικών συναλλαγών σχετίζεται άμεσα η έμμεσα με τα υπεράκτια κέντρα. Ενδεικτικό παράδειγμα δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα «The Guardian» το 2003, όπου πάνω από 6 τρις δολάρια ήταν επενδυμένα σε εξωχώρια οικονομικά κέντρα. Αναζητώντας τα αίτια δημιουργίας των offshore, παρατηρούμε την ανάγκη μικρών κρατών με περιορισμένες δυνατότητες να αποκτήσουν και να διατηρήσουν την εθνική τους κυριαρχία και την οικονομική τους αυτοτέλεια.

Μοναδική διέξοδος των κρατών αυτών αποτέλεσε η διευκόλυνση σε αλλοδαπούς επιχειρηματίες. Οι διευκολύνσεις αυτές αφορούσαν κατά κύριο λόγο φορολογικές απαλλαγές και απαλλαγή από δεσμεύσεις της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας. Αυτό σήμαινε ένα καλύτερο μέλλον με την εισροή συναλλάγματος, την δημιουργία θέσεων εργασίας, την καταβολή εισφορών, δικαιωμάτων και αμοιβών από τους ξένους επενδυτές.

Η οικονομική ανάπτυξη αυτών των μικρών κρατών, έδωσε αργότερα το έναυσμα για την επέκταση του φαινομένου και σε μεγαλύτερα κράτη λόγω της σημαντικής πηγής των εσόδων.

1.4. ΛΟΓΟΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΠΩΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΟΙ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Ο κύριος λόγος δημιουργίας των offshore εταιρειών, ήταν τα πολλά προβλήματα που δημιουργούνταν από τις ασυνέπειες των φορολογικών καθεστώτων, δημιουργώντας άδικες και καταδυναστευτικές φορολογικές υποχρεώσεις για τις εταιρείες που δρουν σε διεθνές επίπεδο. Έτσι, αναπτύχθηκε ένα δίκτυο διμερών φορολογικών συμφωνιών μεταξύ των κρατών με σκοπό την επίλυση του παραπάνω

προβλήματος. Όμως, οι διμερείς φορολογικές συμφωνίες δεν έχουν εφαρμογή σε κάθε κράτος ξεχωριστά με αποτέλεσμα να παρουσιάζεται έλλειψη ευκαμψίας.

Η λύση στην αποφυγή αυτών των υπέρογκων φορολογικών υποχρεώσεων από τις διεθνείς επενδύσεις ήρθε με την χρήση των διεθνών offshore χρηματοοικονομικών κέντρων. Ως διεθνή offshore χρηματοοικονομικά κέντρα, έχουν αναπτυχθεί χώρες οι οποίες δεν το πέτυχαν σκόπιμα, άλλες λόγω των ιδιόμορφων φορολογικών τους συστημάτων και χώρες που το επιδίωξαν με τη σχεδίαση φορολογικών συστημάτων με σκοπό να προσελκύσουν διεθνείς επιχειρήσεις, προσφέροντας τους χαμηλούς ή μηδενικούς φορολογικούς συντελεστές.

Παρακάτω αναφέρουμε ένα παράδειγμα με τα αποτελέσματα που μπορεί να επιτύχει μια επιχείρηση που δραστηριοποιείται σε διεθνές επίπεδο και δημιουργεί μια offshore θυγατρική σε τρίτη χώρα, χρησιμοποιώντας ή μη ένα διεθνές offshore χρηματοοικονομικό κέντρο.

Η δημιουργία μιας θυγατρικής εταιρείας χωρίς τη χρήση offshore χρηματοοικονομικού κέντρου επιτυγχάνεται με δύο τρόπους από τη μητρική. Πρώτων με την παροχή δανείου. Όμως η αποπληρωμή των τόκων που γίνεται από τη θυγατρική στην μητρική θα υπόκειται στον φορολογικό συντελεστή της μητρικής, ο οποίος ίσως είναι μεγαλύτερος από αυτόν της θυγατρικής. Ο δεύτερος τρόπος είναι με τη συμμετοχή της μητρικής στο μετοχικό κεφάλαιο της θυγατρικής, με το οποίο όμως τα μερίσματα που πληρώνει προς τη μητρική υπόκεινται σε φόρο βάσει του συντελεστή που ισχύει στη θυγατρική και όταν επαναπατρίζονται υπόκεινται ξανά σε φόρο βάσει του συντελεστή της μητρικής.

Τα παραπάνω μπορούν να αποφευχθούν με τη δημιουργία μιας offshore εταιρείας. Με τον τρόπο αυτό η μητρική θα μπορεί να χρηματοδοτήσει την θυγατρική της στην τρίτη χώρα και τα κέρδη της θα υπόκεινται στο φορολογικό συντελεστή του διεθνούς χρηματοοικονομικού κέντρου και όχι σε αυτόν της μητρικής.

Η παρεμβολή της offshore σε διεθνές offshore χρηματοοικονομικό κέντρο προσφέρει επίσης τα παρακάτω πλεονεκτήματα:

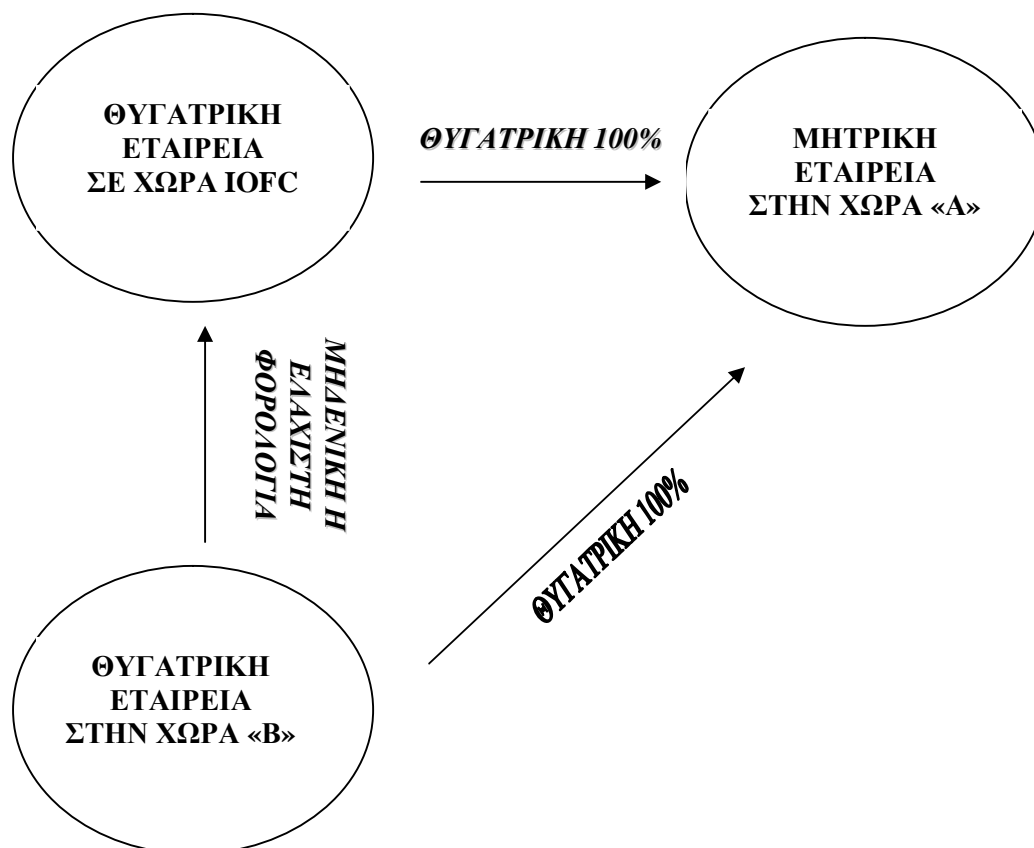
- § Τα κέρδη μπορούν να μεταφερθούν από μία χώρα με υψηλό συντελεστή φορολογίας σε μία άλλη με χαμηλό συντελεστή φορολογίας.
- § Τα κέρδη μπορούν να τοποθετηθούν σε offshore χώρα, αντί να επαναπατριθούν και να υποστούν επιπλέον φορολόγηση ή να μεταφερθούν κάτω από συναλλαγματικούς περιορισμούς.

Βέβαια η χρήση των offshore στην διεθνή φορολογική στρατηγική δημιουργεί και κάποια προβλήματα. Αφενός το αιώνιο πρόβλημα επαναπατρισμού των κεφαλαίων και αφετέρου το εισόδημα από την θυγατρική στην τρίτη χώρα, στην χώρα προορισμού των κεφαλαίων.

Υπάρχουν όμως πολλές μέθοδοι για να γίνει ο επαναπατρισμός των κεφαλαίων. Ορισμένες από αυτές τις μεθόδους περιλαμβάνουν:

- § Την αποπληρωμή μεριδίων ή μετοχών
- § Την αποπληρωμή των δανείων
- § Μερίσματα – Τόκοι
- § Ασφαλιστικές καλύψεις
- § Εμπορικές συμφωνίες και
- § Προμήθειες διαχείρισης².

Παρακάτω αναφέρεται παράδειγμα μεταξύ της μητρικής επιχείρησης στην χώρα «Α» και θυγατρικής επιχείρησης στην χώρα «Β», με τη βοήθεια μιας offshore σε IOFC.

IOFC : Διεθνή Offshore χρηματοοικονομικά κέντρα

² Παναγιώτης Δουβής, 2003:σελ. 51-53.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.

ΔΟΜΕΣ ΤΩΝ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥΣ

2.1. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΙ

Φορολογικοί παράδεισοι είναι όλες εκείνες οι χώρες που διαθέτουν ένα ειδικό ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς για εταιρείες που ασκούν εμπορική ή επιχειρηματική δραστηριότητα έξω από την επικράτεια αυτής της χώρας. Το ιδιαίτερο αυτό φορολογικό καθεστώς διευκολύνει εταιρείες με διεθνείς δραστηριότητες, οι βασικοί μέτοχοι των οποίων δεν θέλουν να πληρώνουν φόρους για τα κέρδη που βγάζουν σε χώρες που έχουν την κύρια παραγωγική ή εμπορική δραστηριότητα τους. Για παράδειγμα, ένας μεγαλοεπιχειρηματίας που ασκεί την κύρια παραγωγική δραστηριότητα του στην Ελλάδα μπορεί να επιλέξει να μεταβιβάσει το πακέτο των μετοχών που διαθέτει σε μια εταιρεία που εγκαθίσταται σε έναν από τους φορολογικούς παραδείσους ανά τον κόσμο και να γλιτώσει τον φόρο που θα πλήρωνε στη χώρα που ασκεί κυρίως τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες.

§ Ποιοι είναι αυτή τη στιγμή οι φορολογικοί παράδεισοι στην Ευρώπη και σε όλο τον κόσμο.

Στον χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δύο χώρες λειτουργούν ως φορολογικοί παράδεισοι. Πρόκειται για το παραδοσιακά φιλόξενο δουκάτο του Λουξεμβούργου και για την Ιρλανδία που επεδίωξε να μπει δυναμικά στο παιχνίδι την τελευταία δεκαετία. Στο Λουξεμβούργο, που φιλοξενεί τις περισσότερες σε όλο τον κόσμο holding companies εταιρείας συμμετοχών, η φορολογία είναι 0,2% επί των κερδών. Αυτές οι holding companies δεν ασκούν καμία δραστηριότητα μέσα στα όρια του Λουξεμβούργου, απλώς αποτελούν θεματοφύλακες συμμετοχών που έχουν οι βασικοί τους μέτοχοι ανά τον κόσμο. Τα ίδια ισχύουν πάνω κάτω και για την Ιρλανδία.

Στο χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης λειτουργούν με ιδιαίτερο φορολογικό καθεστώς και αρκετές περιοχές χώρων-μελών της Ένωσης, με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα τη πορτογαλική Μαδέιρα. Όσον αφορά τα παραδοσιακά καταφύγια φοροαποφυγής, όπως είναι τα νησιά του «καναλιού» της Μάγχης, που προσφέρουν αντί φορολογίας «αντίτιμο εγκατάστασης» 300 λιρών τον χρόνο, δεν έχουν να

φοβούνται τις ρυθμίσεις περί εναρμόνισης που προωθούν τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης διότι δεν αποτελούν έδαφος.

Πέρα από την ευρωπαϊκή εκδοχή των φορολογικών παραδείσων, υπάρχουν τα εξωτικά νησιά τις Καραϊβικής. Επιπλέον, η Κύπρος, είναι για πολλούς και διαφόρους λόγους, μια ιδιαίτερη περίπτωση. Η βασική της διαφορά σε σχέση με όλες τις άλλες εκδοχές, είναι ότι η Κύπρος έχει φορολογία για τις υπεράκτιες εταιρείες, μόνο που ο φορολογικός συντελεστής είναι πολύ χαμηλός, μόλις 4,25% επί των κερδών.

§ Η Ελλάδα μπορεί να γίνει φορολογικός παράδεισος για υπεράκτιες εταιρείες;

Όσο και αν φαίνεται παράξενο, η χώρα μας διαθέτει για αυτής της μορφής εταιρείας φορολογικές ρυθμίσεις που δεν απέχουν και πολύ από τις ρυθμίσεις των φορολογικών παραδείσων. Για παράδειγμα τα υποκαταστήματα ή γραφεία αλλοδαπών εταιρειών που λειτουργούν στην Αθήνα ή στον Πειραιά, με βάση τις διατάξεις του νόμου 89, εξαντλούν κάθε φορολογική τους υποχρέωση από τη στιγμή που δαπανούν στη χώρα μας το ποσό των 50.000 δολαρίων κάθε χρόνο. Με αυτές τις διατάξεις λειτουργεί στη χώρα μας ο όμιλος του Σαουδάραβα μεγιστάνα Ολαγιάν. Ο νόμος 89 για πολλούς και διαφορετικούς λόγους, που έχουν σχέση με την αξιοπιστία της δημόσιας διοίκησης έναντι των ξένων επενδυτών, έχει πέσει σε ανυποληψία. Σε αντίθεση με τους ξένους επενδυτές, ο νόμος 89, όπως διαβεβαιώνουν έμπειροι δικηγόροι και φορολογικοί συμβούλιοι, χρησιμοποιείται από Έλληνες μεγαλοεπιχειρηματίες. Ως γνήσιοι απόγονοι του πολυμήχανου Οδυσσέα στήνουν στην Αθήνα ή στον Πειραιά ένα υποκατάστημα μιας δικής τους εταιρείας, εγκατεστημένης π.χ. στα νησιά Κάιμαν της Καραϊβικής, και έχουν, λόγω των διατάξεων του νόμου, άδεια παραμονής και εργασίας για τις φιλιππινέζες υπηρέτριες των σπιτιών τους.

2.2. ΔΙΕΘΝΗ ΥΠΕΡΑΚΤΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Όλες οι offshore εταιρείες λειτουργούν σε διεθνή υπεράκτια οικονομικά κέντρα. Βέβαια είναι δύσκολο να δοθεί γι' αυτά ένας επακριβής και ολοκληρωμένος ορισμός, καθώς αυτό εξαρτάται από πολλές παραμέτρους. Ενώ πολλές χώρες, ειδικά αυτές που θεωρούνται φορολογικοί παράδεισοι, παρέχουν ευρεία κλίμακα φορολογικών προγραμμάτων, ώστε όλοι οι επαγγελματίες και σύμβουλοι πάνω σε θέματα φορολογίας θα τις θεωρούσαν ως διεθνή υπεράκτια οικονομικά κέντρα

υπάρχουν και άλλες περιοχές με πολύ λιγότερα εκμεταλλεύσιμα χαρακτηριστικά πάνω σε θέματα παγκόσμιας φορολογικής οργάνωσης, με αποτέλεσμα να υπάρχει μια διαφωνία σχετικά με το αν πρέπει να θεωρούνται υπεράκτια οικονομικά κέντρα.

Συνήθως, αναφέρονται ως φορολογικοί παράδεισοι λόγω ιδιομορφιών των νομικών και φορολογικών συστημάτων, που τους επιτρέπουν να επιβάλουν χαμηλούς φόρους στο εισόδημα.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η Ελβετία όπου παράγοντες πολιτικοί, οικονομικοί, νόμοι περι τραπεζικού απορρήτου και εξαίρεση από φορολογικά κέρδη επαναπατριζόμενα από ξένες θυγατρικές, έχουν συμβάλει στο να την κάνουν το πιο γνωστό διεθνές υπεράκτιο οικονομικό κέντρο.

Κλείνοντας, θα μπορούσαμε να πούμε ότι ως διεθνές υπεράκτιο οικονομικό κέντρο ορίζεται οποιαδήποτε χώρα που παρέχει πλεονεκτήματα σε θέματα παγκόσμιων φορολογικών προγραμμάτων, είτε ως χώρος συναλλαγών, είτε ως χώρος φύλαξης για τα κεφάλαια διεθνών εταιρειών³.

2.3. ΧΩΡΕΣ ΠΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΟΙ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Σήμερα οι φορολογικού παράδεισοι είναι περίπου 80 κράτη, κρατίδια ή αυτόνομες περιοχές. Τα ονόματα των περισσότερων είναι γνωστά: Νησιά Κέιμαν, Παρθένοι Νήσοι, Ανδόρα, Γιβραλτάρ, Μονακό, Λουξεμβούργο, Κύπρος, Λιχτενστάιν, Νησιά Μαρσάλ, Νησιά της Μάγχης, Άγιος Μαρίνος, Μάλτα, Νησιά Μαν, Σεϊχέλες, Σαμόα, Παναμάς, Νησιά Τερκς και Κάικος, Νησιά Κουκ, Ναουρού, Μπελίζ, Μπαρμπέντος, Μπαχάμες, Μαυρίκιος, Σεν Κιτς, Ολλανδικές Αντίλλες, Αρούμπα, Άγιος Βικέντιος και Γρεναδίνες, Βερμούδες, Αρούμπα, Αντίγκουα, Βανουάτου. Υπάρχουν και δύο «φρέσκα» ευρωπαϊκά κράτη, το Μαυροβούνιο και η Βοσνία-Ερζεγοβίνη, που θέλουν να ακολουθήσουν τα χρόνια του Λουξεμβούργου και να γίνουν τραπεζικοί και φορολογικοί παράδεισοι. Η Ελβετία, η Μάλτα και η Αυστρία είναι ξεχωριστές περιπτώσεις, ενώ η Ιρλανδία, η οποία έχει χαμηλό συντελεστή φορολογίας, δεν φιλοξενεί πολλές υπεράκτιες εταιρείες⁴.

Οι πιο δημοφιλείς τόποι ίδρυσης υπεράκτιων εταιρειών, είναι τα Νησιά Κέιμαν, οι Παρθένοι Νήσοι (Virgin Island), η Λιβερία και ο Παναμάς. Ο ασφαλέστερος τόπος ίδρυση θεωρούνται τα Νησιά Μάρσαλ στον Ειρηνικό Ωκεανό

³ Πηγή : Παναγιώτης Δουβής, 2003:σελ. 48-49.

⁴ Πηγή : Παναγιώτης Δουβής, 2003 σελ 48-49.

όπου ο έλεγχος των υπεράκτιων θεωρείται πολύ δύσκολος, αν όχι αδύνατος, ακόμη και από την Αντιτρομοκρατική Υπηρεσία των Η.Π.Α., ενώ στην Ευρώπη τα δημοφιλέστερα μέρη για offshore εταιρείας είναι το Λιχτενστάιν, το Λουξεμβούργο, η Κύπρος, το Μονακό και τώρα τελευταία η Ανδόρα που είναι και πολύ της μόδας. Για όσους δεν γνωρίζουν την Ανδόρα, πρόκειται για κρατίδιο περίπου ίσο με τον Νόμο Αχαΐας, όπου στην πρωτεύουσα τόπου τη Λα Βέλα, υπάρχει αυτή τη στιγμή η μεγαλύτερη ζήτηση για ακίνητα σε όλη την Ευρώπη. Χαρακτηριστικό είναι ότι διάφοροι εξωτικοί φορολογικοί παράδεισοι έχουν αριθμό κατοίκων λιγότερο από το 1% του παγκόσμιου πληθυσμού, αλλά παρ' όλα αυτά, συγκεντρώνουν μέσω των υπεράκτιων εταιρειών περίπου το 35% του παγκόσμιου πλούτου. Υπολογίζεται ότι μέσα στο 2007 θα διακινηθούν πάνω από 200 δις. δολάρια σε offshore εταιρείες, (δηλαδή το 25% του ΑΕΠ της Ινδίας) τα οποία και θα προστεθούν στα περίπου 12 τρις. δολάρια που ήδη αναπαύονται σε αυτούς τους «παραδείσους»⁵.

Χαρακτηριστικές είναι οι περιπτώσεις αρκετών κρατών που φιλοξενούν υπεράκτιες εταιρείες. Για παράδειγμα, οι Βρετανικές Παρθένοι Νήσοι (British Virgin Islands, διότι υπάρχουν δίπλα και οι Αμερικανικές) εκτιμάται ότι φιλοξενούν περισσότερες από ενάμισι εκατομμύριο υπεράκτιες εταιρείες, σχεδόν το 40% του παγκόσμιου αριθμού που φυσικά αυξάνεται αλματωδώς. Ωστόσο ο παγκόσμιος πρωταθλητής των υπεράκτιων σε χρήμα, είναι τα Νησιά Κέιμαν, από όπου φαίνεται ότι ξεκινούν περισσότερα από 2 τρις δολάρια από τα 12 τρις που διακινούνται μέσω των offshore και προέρχονται κυρίως από τους Αμερικανούς των Η.Π.Α. Στην Ανδόρα, που είναι το κρατίδιο της μόδας, πάνω στα Πυρηναία, δεν επιβάλλονται καθόλου φόροι εισοδήματος, ενώ δεν υπάρχει και έλεγχος προέλευσης των χρημάτων που κατατίθενται στα πιστωτικά ιδρύματα της χώρας.

Η Κύπρος πιέζεται πλέον ασφυκτικά από την Ε.Ε. να επιβάλει κάποιας μορφής έλεγχο στις υπεράκτιες που έχουν έδρα τους τη χώρα, αλλά υπάρχουν αντιδράσεις και σκληρές διαπραγματεύσεις για το αποτέλεσμα αφού μεγάλο μέρος του πλούτου της Κύπρου στηρίζεται σε αυτές τις εταιρείες. Στα Νησιά Τσάνελ δεν υπάρχουν φόροι κερδών για τις εταιρείες, ενώ η φορολογία φυσικών προσώπων κυμαίνεται από μηδέν ως 20%. Φορολογικός παράδεισος ετοιμάζεται να γίνει και το

⁵ Πηγή : www.in.gr/file:///D:/offshore/in%20%cf%86%ce%bf%cf%81%ce%bf

Γιβραλτάρ, το οποίο μάλιστα ζήτησε πλήρη αυτονόμηση από κάθε βρετανική εξάρτηση-οικονομική, νομισματική ή φορολογική, έτσι ώστε να γίνει τόπος προσέλκυσης υπεράκτιων εταιρειών κυρίως για τους γείτονες Ισπανούς, Πορτογάλους και Βορειοαφρικανούς από το Μαρόκο και την Αλγερία που δεν επιθυμούν να φορολογούνται. Το Λουξεμβούργο κατέχει τα παγκόσμια ρεκόρ στην προσέλκυση εταιρειών επενδύσεων και διαχείριση διαθέσιμων, αφού φιλοξενεί περισσότερους από 1.500 μεγάλους θεσμικούς, ενώ κατέχει και την πρώτη θέση στις εταιρείες διαχείρισης ομολόγων και των «μητρικών» εταιρειών (holding), με περίπου 15.000 τέτοιες εταιρείες να εδρεύουν στο δουκάτο. Η Μάλτα είναι ακόμη μια χώρα της Ε.Ε. με χαμηλή φορολόγηση και αξιωματούχους που ξεχνούν να ρωτήσουν την προέλευση των χρημάτων των επενδυτών τους. Μια πολύ ενδιαφέρουσα περίπτωση είναι αυτή του Μαυροβούνιου, ενός κράτους που μόλις το 2006 ανεξαρτητοποιήθηκε από τη Σερβία.

Στον παρακάτω συγκριτικό πίνακα που ακολουθεί παρατηρούμαι μερικά από τα χαρακτηριστικά ίδρυσης και λειτουργίας των offshore εταιρειών σε ορισμένα από τα πιο δημοφιλή κράτη που λειτουργούν ως υπεράκτια κέντρα:

	ΚΥΠΡΟΣ	ΠΑΝΑΜΑΣ	B.V.I.	ΑΓΓΛΙΑ	Η.Π.Α.	ΜΠΑΧΑΜΕΣ
Μέτοχοι: Ελάχιστος αριθμός	1	1 Ναι	1 Ναι	2 Ναι	1 Ναι	1 Ναι
Εμπιστευτικότητα	Ναι					
Κεφάλαιο: Μετοχές στον κομιστή	Όχι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι – σε ορισμένες πολιτείες	Όχι
Διευθυντές: Ελάχιστος αριθμός: Εταιρ. Διευθυντής	1 Ναι	3 Όχι	1 Ναι	1 Ναι	1 Ναι	1 Ναι
Απαιτείται να είναι μόνιμοι κάτοικοι: Διευθυντές Μέτοχοι Εγγεγραμμένο Γραφείο Αντιπρόσωπος	Όχι Όχι Ναι Ναι	Όχι Όχι Όχι Ναι	Όχι Όχι Ναι Ναι	Όχι Όχι Ναι Ναι	Όχι Όχι Ναι Ναι	Όχι Όχι Ναι Ναι
Εταιρική Σφραγίδα	Ναι	Προαιρετική	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι
Απόκτηση Αριθμού φορολογικού μητρώου και φορολογικής ταυτότητας	Ναι	Όχι	Όχι	Ναι	Ναι	Όχι

Συντελεστής φόρου	10%/0%(1)	0%	0%	Κλιμ. (1)	Πολιτειακός + Ομοσπον. Φόρος	0%
Οφέλη από συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας	Ναι για φορ. κατοίκους Κύπρου	Όχι	Όχι	Ναι για φορ. κατοίκους Αγγλίας	Ναι για φορ. κατοίκους ΗΠΑ	Όχι
Απαιτούνται ετήσιες οικονομικές καταστάσεις	Ναι	Όχι	Όχι	Ναι	Όχι –(φορ. δηλώσεις)	Όχι
Απαιτείται ετήσιος έλεγχος	Ναι	Όχι	Όχι	Ναι (2)	Όχι	Όχι
Απαιτείται καταχώρηση ετήσιας Έκθεσης	Ναι	Όχι	Όχι	Ναι	Όχι	Όχι
Συναλλαγματικοί περιορισμοί	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι

(1) : Οι «non-resident» companies απαλλάσσονται του φόρου

(2) : Ισχύει όταν πληρούνται κάποια κριτήρια

Πιν. 1. **Συγκριτικός πίνακας δικαιοδοσιών.** (πηγή : www.fbcyprus.com, Εταιρείες Διεθνών δραστηριοτήτων και εμπιστευμάτων, Ergoserve consulting limited, Ιανουάριος 2003, σ. 25).

Σύμφωνα με το Παγκόσμιο Δίκτυο Φορολογικής Δικαιοσύνης, (Tax Justice Network) και με τραπεζικές πηγές, σε 80 «φορολογικούς παραδείσους» σε όλο τον πλανήτη που φιλοξενούν σχεδόν 4.000.000 υπεράκτιες εταιρείες, υπάρχουν «παρκαρισμένα» περισσότερα από 12 τρις δολάρια.

Και σε αυτόν τον τομέα οι Έλληνες είναι μεταξύ των πρωταθλητών, αφού οι εφοπλιστές μας εδώ και πέντε δεκαετίες, είναι πρωτοπόροι στις υπεράκτιες εταιρείες για να αποφεύγουν φυσικά τη φορολογία.

Στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται περισσότερες από 10.000 υπεράκτιες εταιρείες. Υπολογίζεται από τραπεζικές πηγές ότι οι υπεράκτιες εταιρείες ελληνικών συμφερόντων, ανεξάρτητα από τον τόπο ίδρυσης τους, διακινούν σήμερα περίπου 550 δις. δολάρια, δηλαδή περίπου το 4% του παγκόσμιου χρήματος που διακινείται αφορολόγητο μέσω των υπεράκτιων εταιρειών.

Οι υπεράκτιες εταιρείες είναι ουσιαστικά επιχειρηματικά «φαντάσματα» που κινούνται στις «τρύπες» της διεθνούς φορολογικής νομοθεσίας, προσφέροντας στους ιδιοκτήτες τους φορολογικά οφέλη αλλά και προστασία από την έρευνα για την πηγή προέλευσης του πλούτου, η οποία πολλές φορές δεν είναι ιδιαίτερα καθαρή.

Οι offshore εταιρείες εδρεύουν στους λεγόμενους φορολογικούς παραδείσους, συνήθως χώρες-νησιά στον Ειρηνικό και στον Ατλαντικό Ωκεανό και προσφέρουν στους μετόχους τους, εκτός από πλήρη ανωνυμία, παντελή απουσία φορολόγησης. Το άνοιγμα μιας offshore είναι τόσο εύκολο όσο το πάτημα μερικών πλήκτρων στον ηλεκτρονικό

Τώρα τελευταία όμως, η μόδα στο ξέπλυμα χρήματος είναι τα «καλυμμένα ναυλοσύμφωνα». Η κομπίνα είναι απλή: μια offshore εμφανίζεται με μεσίτη (broker) για τη μεταφορά εμπορευμάτων. Ο ιδιοκτήτης είτε έχει ιδρύσει είτε συνεργάζεται με εταιρεία-«μαϊμού»σε κάποιες χώρες της Αφρικής ή της Λατινικής Αμερικής, η οποία είναι, δήθεν, αυτή που θέλει να μεταφέρει το εμπόρευμα της.

Η αμοιβή του broker για τη μεσολάβηση κατατίθεται στον λογαριασμό της offshore και αποτελεί ουσιαστικά κατάθεση του ιδιοκτήτη της στον εαυτό του. Είναι δε εξαιρετικά δύσκολο για τις αρχές να εντοπίσουν αν είναι πραγματικές ή όχι συναλλαγές, ειδικά όταν αυτές γίνονται σε χώρες με υψηλό δείκτη διαφθοράς.

§ Από το Βατικανό στην Ελβετία

Πολλοί υποστηρίζουν ότι ο πρώτος φορολογικός παράδεισος στον πλανήτη ήταν το ίδιο το Βατικανό από το 750μ.Χ., αφού τα πλούτη της Εκκλησίας παρέμεναν αφορολόγητα. Τα Νησιά της Μάγχης, ανάμεσα στις αγγλικές και στις γαλλικές ακτές, είχαν φορολογική ανεξαρτησία από το 1100 μ.Χ., ενώ το Νησί Μαν κοντά στις ακτές της Αγγλίας, προσέφερε φορολογική ανεξαρτησία σε αρκετούς Άγγλους караβοκύρηδες από την ίδια εποχή.

Οι εφοπλιστές ήταν αυτοί που αναζητούν φορολογικούς παραδείσους αμέσως μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, τη δεκαετία του 1920. Τα νησιά Βερμούδες είναι ο πρώτος φορολογικός παράδεισος του 20^{ου} αιώνα για τους πλοιοκτήτες, με σχετική νομοθεσία που καθιέρωσαν το 1935.

Βεβαίως ο πρώτος σύγχρονος τύπος πραγματικής φοροαπαλλαγής ή χαμηλής φορολογίας και απόλυτης εχεμύθειας, είναι η Ελβετία ήδη από τα τέλη του 19^{ου}

αιώνα με το πλήθος των «κλειστών» τραπεζών της, ενώ φορολογική νομοθεσία για την προσέλκυση αφορολόγητων κεφαλαίων καθιέρωσε το 1962 και το Λιχτενστάιν.

Στην Ελβετία η σταθερή χαμηλή φορολογία και η αποχή από πολεμικές αναμετρήσεις ήταν το βασικό κίνητρο για εισροή τεράστιων κεφαλαίων στις ελβετικές τράπεζες, αποκλειστικά για λόγους φοροαπαλλαγής.

Τη δεκαετία του 1920, πολλοί Ευρωπαίοι μετέφεραν τα κεφάλαια τους στην Ελβετία, για να αποφύγουν τον υψηλό φόρο ανοικοδόμησης που επιβλήθηκε μετά τον πόλεμο. Ως τη δεκαετία του 1950 οι φορολογικοί παράδεισοι λειτουργούσαν κυρίως για την αποφυγή προσωπικών φόρων. Από τη δεκαετία του 1960 και μετά χρησίμευαν σε εταιρείες που ήθελαν να αποφύγουν τη διπλή φορολογία, αργότερα σε εταιρείες που ήθελαν να παραμείνουν εντελώς αφορολόγητες και τα τελευταία 20 χρόνια για τη διακίνηση κεφαλαίων από «γκρίζες» πηγές, όπως το λαθρεμπόριο ναρκωτικών και όπλων αλλά και η διαφθορά κρατικών αξιωματούχων του Τρίτου Κόσμου⁶.

2.4. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΞΑΓΟΝΤΑΙ ΜΕΣΩ ΤΩΝ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

§ Εισαγωγική εταιρεία

Εισαγωγικές δραστηριότητες στην Ελλάδα, μπορούν ν' αναλαμβάνονται από την υπεράκτια εταιρεία και ακολούθως τα εμπορεύματα να πωλούνται στην Ελλάδα.

§ Εξαγωγική εταιρεία

Η Ελληνική εξαγωγική εταιρεία θα διορίζει αντιπρόσωπο και διανομέα την Κυπριακή εταιρεία. Η υπεράκτια εταιρεία με την σειρά της, θα αναλαμβάνει την πώληση μ' ένα ποσοστό κέρδους στον τελικό αγοραστή. Το ποσό αγοράς και πώλησης θα καθορίζεται με γραπτή συμφωνία μεταξύ της Κυπριακής Ελληνικής εταιρείας.

⁶ Πηγή : www.greekarticle.gr (file:///D:/offshore/cet %c2%ata%20pa%20pet%20tae.htm)

§ Αγορά μετοχών από το χρηματιστήριο

Είναι δυνατή η αγορά μετοχών εταιρειών που είναι εγγεγραμμένες στο χρηματιστήριο, από υπεράκτια εταιρεία στην Κύπρο. Με αυτό τον τρόπο παρέχεται το πλεονέκτημα της ανωνυμίας για τους πραγματικούς μετόχους των εταιρειών.

§ Αντιπροσωπείες Εισαγωγών-Εξαγωγών

Η υπεράκτια εταιρεία μπορεί να λειτουργεί ως αντιπρόσωπος της Ελληνικής εταιρείας για τις εισαγωγές-εξαγωγές της. Με την σειρά της η υπεράκτια εταιρεία θα χρεώνει την Ελληνική εταιρεία με προμήθειες αντιπροσώπων, καθώς και εξευρέσεων νέων αγορών. Οι προμήθειες θα φορολογούνται στην Κύπρο με 10 τοις εκατό, ενώ στην Ελλάδα θα καταχωρούνται ως έξοδα με φοροαπαλλαγή 35 ή 40 τοις εκατό.

§ Εμπορικοί αντιπρόσωποι

Οι εμπορικοί αντιπρόσωποι μπορούν να εισπράξουν τις προμήθειες τους από το εξωτερικό στην υπεράκτια εταιρεία χωρίς αποκοπή φόρου, το οποίο για τους Έλληνες εμπορικούς αντιπροσώπους είναι 15 τοις εκατό. Οι προμήθειες υπόκεινται σε φορολογία στην Κύπρο με ποσοστό 10 τοις εκατό, μετά την αφαίρεση των λειτουργικών εξόδων της εταιρείας.

§ Αγορά ακίνητης ιδιοκτησίας

Η ακίνητη ιδιοκτησία στην Ελλάδα μπορεί να αποκτηθεί από Κυπριακή εταιρεία με το πλεονέκτημα της ανωνυμίας και την αποφυγή της δήλωσης του ακινήτου με βάση τον νόμο του πόθεν έσχες.

§ Ίδρυση νέας Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. στην Ελλάδα

Κατά την ίδρυση μιας νέας Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. στην Ελλάδα, η υπεράκτια εταιρεία μπορεί να αγοράσει τις εκδοθήσες μετοχές της εταιρείας.

Σε αυτή τη περίπτωση τα πλεονεκτήματα είναι:

- Ανωνυμία μετοχών αν οι μετοχές της υπεράκτιας εταιρείας είναι εγγεγραμμένες σε καταπιστευματοδοχικές εταιρείας (Nominee Companies).
- Δυνατότητα εξαγωγής του καθαρού κέρδους της εταιρείας, μετά την φορολόγηση του κέρδους και την παρακράτηση του μερίσματος.

§ Επενδύσεις στο Εξωτερικό

Με το μεγάλο αριθμό διακρατικών συμφωνιών που έχει υπογράψει η Κύπρος, επενδύσεις στο εξωτερικό και κυρίως σε χώρες της Ανατολικής Ευρώπης μπορούν να γίνουν μέσω Κυπριακής υπεράκτιας εταιρείας, για χαμηλότερη φορολογία.

§ Ναυτιλιακές Εταιρείες

Η εγγραφή πλοίου με την Κυπριακή σημαία σε μη κατόχους της Κυπριακής υπηκοότητας είναι δυνατή σε Κυπριακή ναυτιλιακή εταιρεία.

§ Ξενοδοχειακές Εταιρείες

Δικαιώματα ξενοδοχειακών μονάδων μπορούν να λαμβάνουν από υπεράκτια εταιρεία, η οποία θα λειτουργεί ως αντιπρόσωπος της Ελληνικής Ξενοδοχειακής Εταιρείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ

OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

3.1. ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ 3091/2002

3.1.1. Η Ελληνική νομοθεσία για τις εξωχώριες εταιρείες

Η όποια πρώτη επαφή του νομικού ή άλλου επιστήμονα ή και του επιχειρηματία με το ζήτημα των εξωχώριων ή αλλιώς υπεράκτιων εταιρειών και γενικότερα επιχειρήσεων (offshore companies or enterprises), κατευθύνει, δυστυχώς, σχεδόν αυθόρμητα τη σκέψη προς ύποπτες ή τουλάχιστον μη «ευθείες» οδούς. Αυτό διότι, κατά ένα σημαντικό τουλάχιστον τμήμα της, η διεθνής επιχειρηματική πρακτική θα πρέπει να γίνει παραδεκτό, ότι χρησιμοποίησε μέχρι σήμερα το θεσμό των εξωχώριων επιχειρήσεων για την παράκαμψη ορισμένων τυπικών νομικών κανόνων και διαδικασιών, που στην απλούστερη των περιπτώσεων είχε ως στόχο την αποφυγή επιβολής ορισμένων δασμολογικών ή ευρύτερα φορολογικών επιβαρύνσεων. Αποτέλεσμα αυτής της πρακτικής ήταν να αποκτήσει ο θεσμός μία συνειρμική ταύτιση με τους «φορολογικούς παραδείσους», το λαθρεμπόριο, το «ξέπλυμα» χρήματος και άλλες παράνομες ή ημιπαράνομες δραστηριότητες.

Περαιτέρω συνέπεια αυτής της μερικής έστω πορείας του θεσμού των διεθνών συναλλαγών, ήταν η σχετική έως έντονη επιφυλακτικότητα πολλών κρατών απέναντι στην υιοθέτηση αντίστοιχου νομικού πλαισίου λειτουργίας τέτοιων επιχειρήσεων. Επιπλέον, αυτό το φαινόμενο παρατηρείται και σε ορισμένες χώρες που διαθέτουν σχετική νομοθεσία, καθώς υπάρχει απροθυμία βελτίωσης και εκσυγχρονισμού αυτού του νομικού πλαισίου λόγω του φόβου μήπως κατηγορηθούν, ότι με τον τρόπο αυτόν υποθάλλουν γενικότερα παράνομες δραστηριότητες στο έδαφος τους⁷.

Μεταξύ των τελευταίων αυτών χωρών φαίνεται ότι συγκαταλέγεται και η Ελλάδα. Το θεσμικό της πλαίσιο για τη λειτουργία εξωχώριων επιχειρήσεων βασίζεται στον α.ν. 89/1967 «περί εγκαταστάσεως εν Ελλάδι αλλοδαπών εμποροβιομηχανικών εταιρειών», όπως αυτός συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε

⁷ Πηγή : προδημοσίευση από τον τιμητικό τόμο του Άλκη Αργυριάδη (έρευνα Βασιλείου Α.Δούβλη 1996, δικηγόρου επ. καθηγητή Π.Π.Α.)

μεταγενέστερα κυρίως από τους α.ν. 378/1968, ν. 27/1975 και 814/1978. Επίσης, ειδικά για τις αλλοδαπές τεχνικές επιχειρήσεις ισχύει ανάλογο προνομιακό καθεστώς με βάση τον νόμο 4171/61.

3.1.2. Έννοιες και μορφές των εξωχώριων επιχειρήσεων

A. Έννοια

Αρχικά επισημαίνουμε ότι οι εξωχώριες ή υπεράκτιες επιχειρήσεις αποτελούν αλλοδαπές νομικές ή ακόμα και οικονομικές οντότητες σε σχέση με τον τόπο της προνομιακής εγκατάστασης και λειτουργίας τους. Αυτό, συνεπώς, φαίνεται να αποκλείει τον χαρακτηρισμό ως εξωχώριας μιας επιχείρησης με την ιθαγένεια του τόπου της προνομιακής της εγκατάστασης. Επομένως, καμία ελληνική τυπικά εταιρεία ή επιχείρηση δεν θα μπορούσε να επωφεληθεί από το ευνοϊκό offshore καθεστώς του ελληνικού δικαίου. Παρόλα αυτά το Ελληνικό τουλάχιστον δίκαιο εισάγει ορισμένες εξαιρέσεις όσον αφορά τις Ελληνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε εξωχώριες όμως δραστηριότητες. Αναπόφευκτα όμως εμπλέκεται στο όλο ζήτημα το γνωστό πρόβλημα της υπηκοότητας των νομικών προσώπων όπου η πράξη και η θεωρία συγκλίνουν στην απονομή της εθνικότητας μίας εταιρείας με κριτήριο την πραγματική και όχι την καταστατική της έδρα, συμπεριλαμβάνοντας και κάποια άλλα στοιχεία π.χ. το κριτήριο του ελέγχου της εταιρείας από τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

Επιπλέον, το προνομιακό καθεστώς των εξωχώριων επιχειρήσεων δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να συγχέεται με το δικαίωμα ουσιαστικής εγκατάστασης και λειτουργίας αλλοδαπών εταιρειών στις διάφορες χώρες⁸. Συγκεκριμένα για την Ελλάδα, το τελευταίο θεσμικό πλαίσιο προσδιορίζεται από το άρθρο 50 νόμος 2190/1920, όσον αφορά τις ανώνυμες εταιρείες και τα άρθρα 57-59 Ν.3190/50 όσον αφορά τις εταιρίες περιορισμένης ευθύνης, σε συνδυασμό βέβαια και με τις αντίστοιχες διατάξεις του κοινοτικού δικαίου. Βέβαια, τα όρια μεταξύ ουσιαστικής ή μη εγκατάστασης ενός νομικού προσώπου στο έδαφος μιας χώρας δεν είναι πάντοτε ευδιάκριτα. Ιδιαίτερα όσον αφορά το ελληνικό δίκαιο, εμφανίστηκαν στο παρελθόν ορισμένα ερμηνευτικά προβλήματα σε σχέση με την ειδική προστασία περί επαγγελματικών μισθώσεων ακινήτων από εξωχώριες επιχειρήσεις.

⁸ Έρευνα Φανής Δρακοπούλου (πηγή :από σημειώσεις δικηγόρου Βασιλείου Α Δούβλη 1996).

Έτσι, ενώ το άρθρο 1, εδ. α α.ν. 89/67 σε συνδυασμό με το άρθρο 5 α.ν. 378/68 προβλέπει ότι στο προνομιακό καθεστώς των εξωχώριων επιχειρήσεων εμπίπτουν μόνο όσες αλλοδαπές εμποροβιομηχανικές επιχειρήσεις οποιουδήποτε τύπου ή μορφής έχουν νομική έδρα και αντικείμενο εκτός Ελλάδας, δεν διευκρινίζεται αν αυτό καλύπτει και όσες παρόμοιες επιχειρήσεις έχουν μεν οικονομικό αντικείμενο, αλλά ασκούν εμπορικές πράξεις μέσα στην χώρα⁹. Συμπερασματικά πάντως και με βάση κυρίως την ratio του νόμου, καταλήγει κανείς σε καταφατική απάντηση ως προς το ανώτερο πρόβλημα, που αφορά τις εγκατεστημένες επιχειρήσεις στην Ελλάδα, αν θα μπορούν ελεύθερα να διενεργούν οποιεσδήποτε εμπορικές πράξεις στην χώρα, εφόσον οι τελευταίες συντείνουν στην εξυπηρέτηση του οικονομικού τους αντικειμένου, το οποίο εξ άλλου ο Έλληνας νομοθέτης φαίνεται ότι θέλησε να προσδιορίσει κυρίως τις παραγωγικές εγκαταστάσεις των επιχειρήσεων αυτών, επιτρέποντας στις όποιες παράλληλες δραστηριότητες τους να υπαχθούν στο προνομιακό offshore καθεστώς¹⁰.

B. Μορφές

§ Εμποροβιομηχανικές επιχειρήσεις

Σύμφωνα με το 1 εδ. α' α.ν. 89/67, στο προνομιακό offshore καθεστώς κατά το ελληνικό δίκαιο, μπορεί κατ' αρχήν να υπαχθεί κάθε αλλοδαπή εμποροβιομηχανική εταιρεία, ανεξάρτητα από τον τύπο ή τη μορφή που αυτή έχει στον τόπο της νόμιμης εγκατάστασης της. Από την παραπάνω διατύπωση φαίνεται να προκύπτει ότι στο υπόψη καθεστώς, αφενός μεν δεν μπορούν να υπαχθούν επιχειρήσεις χωρίς νομική προσωπικότητα, όπως για παράδειγμα ατομικές επιχειρήσεις, αφετέρου δε ότι δεν έχει καμία σημασία η μορφή της ενδιαφερόμενης εμποροβιομηχανικής εταιρείας. Όμως το άρθρο 5 του μεταγενέστερου α.ν. 378/68 ήρθε να ξεκαθαρίσει τα πράγματα, ορίζοντας ρητά ότι ο α.ν. 89/67 κάνει λόγο για εταιρείες, απευθύνεται σε οποιαδήποτε νομικού τύπου επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένης και της ατομικής. Η τελευταία αυτή διάταξη διευκολύνει σημαντικά την υπαγωγή στο εν λόγω ευνοϊκό καθεστώς όσο το δυνατόν μεγαλύτερου

⁹ Έρευνα Εμμανουήλ Κιάντου – Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών (πηγή : από σημειώσεις δικηγόρου Βασιλείου Α Δούβλη 1996).

¹⁰ Από έρευνα Βασιλείου Δούβλη 1996 δικηγόρος-καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου.

φάσματος επιχειρήσεων με βάση διαφορετικά νομικά καθεστάτα, ιδίως σε σχέση με τις χώρες όπου ισχύουν οι κανόνες του αγγλοσαξονικού δικαίου¹¹.

§ Ναυτιλιακές επιχειρήσεις

Εκτός όμως από τις εμποροβιομηχανικές επιχειρήσεις, έχουμε και τις κάθε μορφής ναυτιλιακές δραστηριότητες, οι οποίες αναπτύσσονται από τους Έλληνες, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Ο Έλληνας νομοθέτης με βάση τον α.ν. 378/68 και το άρθρο 25 παρ. 1 ν. 27/75, όπως αυτό τροποποιήθηκε από το άρθρο 28 ν. 814/78, έκρινε σκόπιμο να υπαγάγει στο ευνοϊκό εξωχώριο καθεστώς και ορισμένες αλλοδαπές, αλλά και ημεδαπές ναυτιλιακές επιχειρήσεις¹². Έτσι, αρχικά ορίζει υποκαταστήματα αλλοδαπών επιχειρήσεων οποιουδήποτε τύπου ή μορφής, τα οποία ασχολούνται αποκλειστικά με τη διαχείριση, την εκμετάλλευση, την ναύλωση, την ασφάλιση, τον διακανονισμό αβαριών, τη μεσιτεία αγοραπωλησιών, ναυπηγήσεων, ναυλώσεων ή ακόμα και ασφαλίσεων πλοίων, υπό ελληνική ή ξένη σημαία άνω των χιλίων κόρων ολικής χωρητικότητας, με εξαίρεση τα επιβατικά ατμοπλοϊκά πλοία καθώς επίσης και τις εταιρείες που ασχολούνται με την αντιπροσώπευση παρόμοιου αντικειμένου επιχειρήσεων. Συνεπώς, μπορούν να εγκατασταθούν στην Ελλάδα υπό το προνομιακό καθεστώς του α.ν. 89/67. Επιπλέον, στο ίδιο ευνοϊκό καθεστώς μπορούν κατ' εξαίρεση να υπαχθούν και όσες ελληνικές ναυτιλιακές επιχειρήσεις ή εταιρείες το επιθυμούν.

§ Πιστωτικές μονάδες

Πέρα από τις ανωτέρω περιπτώσεις, το προνομιακό καθεστώς του α.ν. 89/67 μπορεί να επεκταθεί και σε όσους αλλοδαπούς πιστωτικούς οργανισμούς ή μονάδες, οι οποίες έχουν κύριο αντικείμενο εργασιών εκτός Ελλάδας (Offshore Banking Units OBU's)¹³. Οι τελευταίες διατηρούν το δικαίωμα να συναλλάσσονται αποκλειστικά με φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ανεξαρτήτως της εθνικότητας. Εξαίρεση αποτελούν οι μόνιμοι κάτοικοι εξωτερικού με ελληνικές ή αλλοδαπές τράπεζες που λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα, με εξωχώριες επιχειρήσεις εγκατεστημένες στην Ελλάδα υπό το καθεστώς του α.ν. 89/67 και με ελληνικές ναυτιλιακές επιχειρήσεις, όπου τα πλοία

¹¹ Έρευνα Βασιλείου Δούβλη 1996 Δικηγόρου-Καθηγητή Π.Π.Α. που αναφέρεται στον Νόμο 959/79 (περί ναυτιλιακών επιχειρήσεων).

¹² Έρευνα Βασιλείου Δούβλη 1996 Δικηγόρου-Καθηγητή Π.Π.Α. που αναφέρεται στον Νόμο 959/79 (περί ναυτιλιακών επιχειρήσεων).

¹³ Έρευνα Βασιλείου Δούβλη 1996 Δικηγόρου-Καθηγητή Π.Π.Α. που αναφέρεται στο Άρθρο 25, παρ. 1 του νόμου 27/75, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 28 του νόμου 14/78.

τους εκτελούν πλός εκτός ελληνικών υδάτων. Επίσης, τα έσοδά τους σε συνάλλαγμα είναι υποχρεωτικά εκχωρητέα στην Τράπεζα Ελλάδας καθώς και με την ίδια την Τράπεζα της Ελλάδος και το Ελληνικό Δημόσιο.

Όσον αφορά τις χρηματοπιστωτικές πράξεις που οι εξωχώριες αυτές τραπεζικές μονάδες δικαιούνται να διενεργούν, αυτές συνιστάται κατ' αρχήν στην αποδοχή καταθέσεων σε συνάλλαγμα, την έκδοση και διαπραγμάτευση ιδίων χρεογράφων σε συνάλλαγμα, ύψους και στις δύο περιπτώσεις άνω των 100.000\$ ή του ισόποσου σε άλλο ξένο νόμισμα. Ακόμη, οι εξωχώριοι πιστωτικοί οργανισμοί μπορούν να χορηγούν δάνεια ή να συμμετέχουν σε συνάλλαγμα για τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων εκτός του ελληνικού χώρου καθώς και να προβαίνουν σε επενδύσεις και διαπραγματεύσεις χρεογράφων σε συνάλλαγμα, εφόσον το προϊόν της αρχικής έκδοσης των χρεογράφων αυτών χρησιμοποιήθηκε για τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων εκτός Ελλάδας. Τέλος, οι εξωχώριες αυτές μονάδες έχουν το δικαίωμα να προβαίνουν σε κάθε μορφής πιστωτικές συναλλαγές με την Τράπεζα της Ελλάδος και το Ελληνικό Δημόσιο, καθώς και στην έκδοση εγγυητικών επιστολών, στο άνοιγμα ενέγγυων πιστώσεων και τη διακίνηση γενικότερα αξιών σε συνάλλαγμα για έργα ή συναλλαγές εκτός Ελληνικής Επικράτειας.

§ Τεχνικές επιχειρήσεις

Με βάση το άρθρο 9 ν. 4171/61, όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 23 παρ. 3 ν. 1262/82, προβλέπεται, αντίστοιχα με αυτό του α.ν. 89/67, ευνοϊκό καθεστώς ειδικά για τις τεχνικές επιχειρήσεις, οι οποίες όμως διατηρούν το δικαίωμα, εφόσον το κρίνουν σκόπιμο, να επιλέξουν απευθείας το καθεστώς του α.ν. 89/67 ως υπαγόμενες γενικότερα στην έννοια των εμποροβιομηχανικών επιχειρήσεων¹⁴. Η κύρια διαφορά των δύο παραπάνω θεσμικών πλαισίων έγκειται στο ότι σύμφωνα με τον ν. 4171/61, παρέχεται η ευχέρεια σε όσες τεχνικές επιχειρήσεις έχουν υπαχθεί σε αυτό να ασχοληθούν, με τις εξωχώριες δραστηριότητες και τις αντίστοιχες φορολογικές απαλλαγές που ισχύουν για τις εξωχώριες δραστηριότητες τους¹⁵.

¹⁴ Έρευνα Βασιλείου Δούβλη 1996 Δικηγόρου-Καθηγητή Π.Π.Α. που αναφέρεται στο Άρθρο 4, α.ν. 89/67, ο οποίος μεταξύ άλλων ορίζει ότι δεν θα θίγονται οι διατάξεις του άρθρου 9, νόμος 4171/61.

¹⁵ Έρευνα Βασιλείου Δούβλη 1996 Δικηγόρου-Καθηγητή Π.Π.Α. που αναφέρεται στο Άρθρο 9, παρ. 4, νόμος 4171/61.

3.1.3. Προϋποθέσεις νόμιμης εγκατάστασης και λειτουργίας στην Ελλάδα

§ Εμποροβιομηχανικές επιχειρήσεις

Εφόσον συγκεντρώνονται οι ουσιαστικοί όροι νόμιμης εγκατάστασης και λειτουργίας μιας αλλοδαπής εμποροβιομηχανικής επιχείρησης ως offshore στην Ελλάδα, που δεν είναι άλλο από το να έχει αυτή νόμιμη έδρα και αντικείμενο δραστηριοτήτων εκτός Ελλάδας, τυπική προϋπόθεση αποτελεί απαραίτητα η λήψη σχετικής άδειας από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας (ΥΠ.ΕΘ.Ο.)¹⁶. Η τελευταία παρέχεται με ειδική απόφαση του αρμόδιου Υπουργού, εφόσον έχει προηγηθεί αντίστοιχη αίτηση της ενδιαφερόμενης επιχείρησης προς την Υπηρεσία Κεφαλαίων Εξωτερικού του ΥΠ.ΕΘ.Ο.. Στην αίτηση θα πρέπει να αναφέρεται η ιθαγένεια της επιχείρησης, ο τύπος σύστασης κατά το δίκαιο της χώρας της κύριας λειτουργίας της, εκεί δηλαδή όπου έχει την έδρα της, η μορφή με την οποία προτίθεται να λειτουργήσει εξωχώριως στην Ελλάδα, δηλαδή ως υποκατάστημα, πρακτορείο ή γραφείο της μητρικής επιχείρησης, το αντικείμενο της καθώς και τα στοιχεία του προσώπου που θα είναι επικεφαλής της offshore επιχείρησης.

Η αιτούσα επιχείρηση πρέπει επίσης να δηλώνει αν είναι διατεθειμένη να καταθέσει ως εχέγγυο για την ομαλή εξωχώρια λειτουργία της τραπεζικής εγγύησης υπό τη μορφή εγγυητικής επιστολής (ε/ε) από αναγνωρισμένη τράπεζα του εσωτερικού ή του εξωτερικού. Όμως, η ε/ε θα καταπίπτει υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου σε περίπτωση παραβίασης από μέρος του προσωπικού της των διατάξεων του νομοθετικού πλαισίου για τις εξωχώριες εταιρείες (α.ν. 89/67). Πριν από κάθε τυχόν κατάπτωση αυτής της ε/ε η Υπηρεσία Κεφαλαίων Εξωτερικού του ΥΠ.ΕΘ.Ο είναι υποχρεωμένη να ζητήσει έγγραφη έκθεση της εξωχώριας επιχείρησης αναφέροντας τις αιτίες της κατάπτωσης. Στο αίτημα αυτό του ΥΠ.ΕΘ.Ο., η επιχείρηση θα πρέπει να απαντήσει εντός των 10 ημερών, διαφορετικά η αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου μπορεί να προχωρήσει στη διαδικασία άμεσης κατάπτωσης της υπ' όψη ε/ε. Επίσης, αντί της ε/ε, η εξωχώρια επιχείρηση μπορεί να παράσχει προσωπική εγγύηση της, υπέρ του προσωπικού της¹⁷

¹⁶ Έρευνα Βασιλείου Δούβλη 1996 Δικηγόρου-Καθηγητή Π.Π.Α. που αναφέρεται στο Άρθρο 1, α.ν. 89/67. Άρθρο 2, παρ. 3, α.ν. 89/67, συνδυασμό με το άρθρο 4, α.ν. 378/68, όπως αυτό τροποποιήθηκε από το άρθρο 22, παρ. 1, του νόμου 1262/82.

¹⁷ Έρευνα Βασιλείου Δούβλη 1996 Δικηγόρου-Καθηγητή Π.Π.Α. που αναφέρεται στο Άρθρο 2, παρ. 3, α.ν. 89/67, συνδυασμό με το άρθρο 4, α.ν. 378/68, όπως αυτό τροποποιήθηκε από το άρθρο 22, παρ. 1, του νόμου 1262/82.

§ Ναυτιλιακές επιχειρήσεις

Οι εξωχώριες αλλοδαπές ναυτιλιακές επιχειρήσεις, μπορούν να εγκατασταθούν στην Ελλάδα μετά από σχετική κοινή εγκριτική απόφαση των Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, η οποία ισχύει για πέντε χρόνια. Η εν λόγω απόφαση εκδίδεται αφού προηγηθεί ανάλογη αίτηση της ενδιαφερόμενης επιχείρησης με όλα τα στοιχεία του άρθρου 1 α.ν. 89/67, τα οποία ήδη αναφέρθηκαν προηγουμένως σε σχέση με τις εμποροβιομηχανικές επιχειρήσεις.

Επίσης, στο ευνοϊκό καθεστώς των α.ν. 89/67 και 378/68, μπορούν να υπαχθούν κατ' εξαίρεση, όσες ελληνικές ναυτιλιακές επιχειρήσεις ή γραφεία τέτοιων επιχειρήσεων ή ναυτικές εταιρείες το επιθυμούν, αρκεί οι δραστηριότητες τους να συμπίπτουν με τις δραστηριότητες αλλοδαπών εξωχώριων κατά τον α.ν. 89/67 ναυτιλιακών επιχειρήσεων. Ανεξάρτητα αν πρόκειται για αλλοδαπή ή ελληνική εξωχώρια ναυτιλιακή επιχείρηση, αυτή θα πρέπει να καλύπτει τα έξοδα λειτουργίας στην Ελλάδα με την εισαγωγή συναλλάγματος, ενώ επιπλέον απαιτείται και η παροχή εγγύησης για την ομαλή λειτουργία της..

§ Πιστωτικές μονάδες

Προκειμένου να δοθεί σε πιστωτικό οργανισμό άδεια εξωχώριας εγκατάστασης, θα πρέπει αυτός να υποβάλει αίτηση στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και μέσω του τελευταίου να λάβει και τη σύμφωνη γνώμη της Τράπεζας της Ελλάδας¹⁸. Η σχετική αίτηση θα πρέπει να συνοδεύεται από δήλωση του ενδιαφερόμενου οργανισμού, η οποία καλύπτει τα θέματα που αναφέρονται κατά τα ανωτέρω στο άρθρο 1 α.ν. 89/67. Επίσης, απαιτείται δήλωση, η οποία θα αφορά το ύψος των κεφαλαίων του εν λόγω οργανισμού, καθώς και τη διεθνώς αναγνωρισμένη φερεγγυότητα και εμπειρία του στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές συναλλαγές. Άλλα στοιχεία, τα οποία θα ληφθούν υπόψη κατά την εξέταση της υποβοηθήσας αίτησης της πιστωτικής μονάδας από την Τράπεζα της Ελλάδος. Ακόμη, χρειάζεται βεβαίωση των αρμόδιων αλλοδαπών αρχών περί της νόμιμης λειτουργίας του ενδιαφερόμενου οργανισμού στην έδρα του καθώς και βεβαίωση περί της δυνατότητας διενέργειας πράξεων επί συναλλάγματος. Όλα τα παραπάνω, πρέπει να συνοδεύονται από

¹⁸ Έρευνα Βασιλείου Δούβλη 1996 Δικηγόρου-Καθηγητή Π.Π.Α. που κάνει λόγο βέβαια, για τη σύμφωνη γνώμη της νομισματικής επιτροπής, όμως, όπως είναι γνωστό η τελευταία καταργήθηκε το 1982 και αντικαταστάθηκε από την επιτροπή νομισματικών και πιστωτικών θεμάτων.

αντίγραφο της απόφασης του Δ.Σ. του ενδιαφερόμενου φορέα περί ίδρυσης εξωχώριας πιστωτικής μονάδας στην Ελλάδα με σκοπό την διενέργεια χρηματοπιστωτικών εργασιών, μαζί με τον ακριβή τόπο εγκατάστασης. Αντίγραφα των ισολογισμών του αιτούντα των τριών τελευταίων ετών καθώς και δήλωση ότι αυτός αναλαμβάνει την υποχρέωση προσκόμισης συμπληρωματικών στοιχείων σχετικά με την οικονομική του θέση, εφόσον αυτά ζητηθούν από την Τράπεζα της Ελλάδας.

Τέλος, ο ενδιαφερόμενος αλλοδαπός φορέας θα πρέπει να συνυποβάλει με την αίτηση του υπεύθυνη δήλωση, με την οποία θα αναλαμβάνει την υποχρέωση εισαγωγής, πριν την έναρξη λειτουργίας της εξωχώριας μονάδας του στην Ελλάδα, συναλλάγματος για την αντιμετώπιση των δαπανών πρώτης εγκατάστασης. Στη συνέχεια εισάγει συνάλλαγμα, με εξαίρεση το πρώτο έτος, οπότε το σχετικό ποσό συναλλάγματος θα περιορισθεί ανάλογα με τον πραγματικό χρόνο της εξωχώριας λειτουργίας του πιστωτικού οργανισμού στην χώρα μας. Με την ίδια υπεύθυνη δήλωση ο ενδιαφερόμενος αλλοδαπός φορέας θα πρέπει να δεσμεύεται για την κατάθεση - πριν από την έναρξη λειτουργίας της εξωχώριας μονάδας του - της επίσημης βεβαίωσης του αρμόδιου οργάνου ότι ο αλλοδαπός οργανισμός αναλαμβάνει χωρίς όρους όλες τις οικονομικές υποχρεώσεις της εξωχώριας μονάδας του. Επίσης, χρειάζεται μία δήλωση-δέσμευση σχετικά με την πραγματική και συνεχή λειτουργία της υπό ίδρυσης μονάδας, καθώς και σχετικά με τον καθορισμό των επιτοκίων καταθέσεων και δανεισμού, όπως και περί μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα του επικεφαλής του εξωχώριου οργανισμού μαζί με τα βασικά του στελέχη, τα ονόματα των οποίων θα πρέπει να ανακοινώνονται στην Τράπεζα της Ελλάδος, μαζί με κάθε σχετική μεταβολή. Τέλος, απαιτείται δήλωση σχετικά με την πιστή εφαρμογή, των καθορισμένων από την Τράπεζα της Ελλάδας, κανόνων λειτουργίας των πιστωτικών μονάδων α.ν. 89/67.

§ Τεχνικές επιχειρήσεις

Οι αλλοδαπές τεχνικές επιχειρήσεις, οι οποίες επιθυμούν να εγκατασταθούν εξωχωρίως στην Ελλάδα, θα πρέπει να υποβάλουν σχετική αίτηση για έγκριση προς το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, υπό τον όρο ότι το προσωπικό τους αποτελείται κατά το 4/5 τουλάχιστον του συνόλου του και κατά τα 3/5 τουλάχιστον κατά κατηγορία προσωπικού από Έλληνες. Επίσης, με τον όρο ότι η ενδιαφερόμενη αλλοδαπή τεχνική επιχείρηση έχει καταθέσει τραπεζική εγγύηση αναγνωρισμένης

τράπεζας εσωτερικού ή εξωτερικού, συνισταμένη ειδικότερα στην έκδοση σχετικής ε/ε ύψους 50,000\$. Εφόσον πάντως πρόκειται για την υπαγωγή στο ευνοϊκό εξωχώριο καθεστώς της ελληνικής τεχνικής επιχείρησης. Σε αυτή τη περίπτωση, ύψος της εν λόγω ε/ε περιορίζεται στο ποσό των 25.000\$, μόνον όμως για εργασία των επιχειρήσεων όπου το αντικείμενο τους βρίσκεται εκτός Ελλάδας, έστω και αν οι εργασίες εκτελούνται ολικά ή μερικά στην χώρα μας μέσω των γραφείων των υπόψη επιχειρήσεων στην Ελλάδα¹⁹. Τέλος, οι ενδιαφερόμενες αλλοδαπές τεχνικές επιχειρήσεις για να υπαχθούν στο ευνοϊκό καθεστώς του ν. 4171/61, θα πρέπει να εισάγουν ετησίως στην Ελλάδα κατ' ελάχιστο όριο το ποσό των 50.000\$ για προσωπικό μέχρι 4 άτομα, ενώ για κάθε επιπλέον απασχολούμενο άτομο προστίθεται ποσό 12.000\$²⁰.

3.1.4. Παρεργόμενες απαλλαγές και διευκολύνσεις

§ Εμποροβιομηχανικές επιχειρήσεις

Με την προϋπόθεση ότι οι υπαγόμενες στο καθεστώς του α.ν. 89/67 επιχειρήσεις ασχολούνται αποκλειστικά με την εκτέλεση εργασιών όπου το αντικείμενο τους βρίσκεται εκτός Ελλάδας, επιτρέπεται κατ' αρχήν σε αυτές να ζητούν - για όλο το αλλοδαπό προσωπικό τους - τη χορήγηση άδειας εργασίας και παραμονής για χρονικό διάστημα μέχρι δύο ετών, το οποίο μπορεί να παραταθεί για άλλο τόσο χρονικό διάστημα με δυνατότητα πολλαπλών εισόδων και εξόδων από την χώρα²¹. Σε περίπτωση που η εξωχωρίως εγκατασταθείσα επιχείρηση δηλώνει, προς τις αρμόδιες ελληνικές αρχές, ότι οι αιτούντες αλλοδαποί ανήκουν στο προσωπικό της και εργάζονται αποκλειστικά γι' αυτήν, η διετής παράταση ως προς την άδεια εργασίας και παραμονής των εν λόγω αλλοδαπών, μπορεί να εκτείνεται χρονικά απεριόριστα. Όσον αφορά το αλλοδαπό προσωπικό, σε αυτούς επιτρέπεται η χορήγηση πιστοποιητικού φορολογικής ενημερότητας με ισχύ ενός έτους. Επίσης επιτρέπεται η ατελής εισαγωγή στην χώρα της οικοσκευής των εν λόγω υπαλλήλων κατά τη διάρκεια της εδώ παραμονής τους, με την προσαγωγή βεβαίωσης της

¹⁹ Έρευνα Βασιλείου Δούβλη 1996 Δικηγόρου-Καθηγητή Π.Π.Α. που αναφέρεται στο Άρθρο 9, παρ. 1, α' - β' του νόμου 4171/61.

²⁰ Έρευνα Βασιλείου Δούβλη 1996 Δικηγόρου-Καθηγητή Π.Π.Α. που αναφέρεται στο Άρθρο 9, παρ. 4, νόμος 4171/61.

²¹ Έρευνα Βασιλείου Δούβλη 1996 Δικηγόρου-Καθηγητή Π.Π.Α. που αναφέρεται στο Άρθρο 9, παρ. 1, νόμος 4171/61.

επιχείρησης ότι πράγματι τα εισαγόμενα είδη αποτελούν την οικοσκευή των υπαλλήλων της. Τα υπόψη είδη μπορούν να επανεξετασθούν ελεύθερα ή να μετεβιβασθούν σε άλλα πρόσωπα που απολαμβάνουν το ίδιο προνόμιο, ύστερα από έγκριση του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών. Επίσης, απαλλάσσονται από την καταβολή δασμών και λοιπών φορολογικών υποχρεώσεων και τα εισαγόμενα είδη από το εξωτερικό χρησιμεύουν ως εξοπλισμός των γραφείων της εξωχώριας επιχείρησης²². Σε αντίθετη περίπτωση, εφόσον μετεβιβασθούν σε πρόσωπα που δεν καλύπτονται από τη σχετική ατέλεια, υπόκεινται στην καταβολή των νομίμων δασμών κλπ.

Η σημαντικότερη όμως ευνοϊκή ρύθμιση είναι αυτή που αναφέρεται στην απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος και κάθε άλλη φορολογική επιβάρυνση ως προς τα εισοδήματα που αποκτούν οι εξωχώριες εγκατεστημένες στην Ελλάδα επιχειρήσεις, υπό την προϋπόθεση ότι τα εισοδήματα αυτά, έστω και αν αποκτήθηκαν στην Ελλάδα, προέρχονται από εργασίες που το αντικείμενο τους ευρίσκεται εκτός της χώρας²³. Επίσης, επιτρέπεται η εισαγωγή και εξαγωγή δηγμάτων χωρίς διατυπώσεις και διαφημιστικού υλικού χωρίς εμπορική αξία, των επιχειρήσεων αυτών, με προϋπόθεση τη προσκόμιση σχετικής βεβαίωσης, σε περίπτωση που οι αρμόδιες αρχές έχουν την οποιαδήποτε αμφιβολία. Ακόμη, επιτρέπεται η υπερωριακή απασχόληση του προσωπικού των εξωχωρίων επιχειρήσεων εφόσον το απαιτούν οι ανάγκες των τελευταίων, υπό τον όρο της καταβολής της νόμιμης πρόσθετης αποζημίωσης κατά την ισχύουσα ελληνική νομοθεσία. Τέλος, επισημαίνουμε ότι στις εξωχώριες εγκατεστημένες επιχειρήσεις, δεν εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 53α ν. 2190/20 περί τήρησης όλων των προβλεπόμενων από τον Εμπορικό Νόμο βιβλίων των ημεδαπών και αλλοδαπών ανωνύμων εταιρειών στην Ελληνική γλώσσα. Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 α.ν. 89/67, με βάση του π.δ. εκδιδόμενο από τους Υπουργούς Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, δίνεται η ευχέρεια να παρασχεθούν και άλλα προνόμια ή διευκολύνσεις στις εξωχωρίως εγκατεστημένες στην Ελλάδα επιχειρήσεις καθώς και να ρυθμιστούν οι λεπτομέρειες εφαρμογής του θεσμικού πλαισίου α.ν. 89/67.

²² Έρευνα Βασιλείου Δούβλη 1996 Δικηγόρου-Καθηγητή Π.Π.Α. που αναφέρεται στο Άρθρο 2, παρ. 1, α', α.ν. 89/67.

²³ Έρευνα Βασιλείου Δούβλη 1996 Δικηγόρου-Καθηγητή Π.Π.Α. που αναφέρεται στο Άρθρο 2, παρ. 1, γ', α.ν. 89/67. Από έρευνα Καλαβρού-Περάκη.

§ Ναυτιλιακές επιχειρήσεις

Οι απαλλαγές και διευκολύνσεις που παρέχονται στην προκειμένη περίπτωση, ρυθμίζονται κατά βάση από το άρθρο 28 ν. 814/78, το οποίο αντικατέστησε το άρθρο 25 ν. 27/75. Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, οι εξωχώριες αλλοδαπές ναυτιλιακές επιχειρήσεις απαλλάσσονται από κάθε είδους φορολογικής υποχρέωσης ως προς το εισόδημα ή τις εργασίες που διέπουν στην Ελλάδα²⁴. Επιπλέον, για τις επιχειρήσεις αυτές, ισχύει η δυνατότητα ταχυδρόμησης συστημένων επιστολών στο εξωτερικό, χωρίς έλεγχο.

Τέλος, κάθε διαφορά μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και εξωχώριας ναυτιλιακής επιχείρησης περί την ερμηνεία ή την εφαρμογή του αντίστοιχου προνομιακού καθεστώτος, υπάγεται αποκλειστικά σε διαιτησία²⁵. Θα πρέπει εξάλλου εδώ να σημειωθεί ότι οι παραπάνω απαλλαγές και διευκολύνσεις για τις εργασίες ή υπηρεσίες τους, επεκτείνονται ρητά και στις ημεδαπές ναυτιλιακές επιχειρήσεις οι οποίες μπορούν να χαρακτηριστούν ως εξωχώριες²⁶. Επίσης, αλλοδαπή εταιρεία πλοιοκτήτρια πλοίου με ξένη σημαία, το οποίο αποτελεί αντικείμενο εκμετάλλευσης ή διαχείρισης ημεδαπής ή αλλοδαπής εξωχωρίως εγκατασταθείσας ναυτιλιακής επιχείρησης στην Ελλάδα, απαλλάσσεται από κάθε φορολογική επιβάρυνση για το αντίστοιχο εισόδημα που απέκτησε στο εξωτερικό, από την εκμετάλλευση παρόμοιου πλοίου.

§ Πιστωτικές μονάδες

Η Α.Ν.Ε. 238/79, που εξειδικεύει το καθεστώς λειτουργίας εξωχωρίων πιστωτικών μονάδων στην χώρα, μας δεν προβλέπει ιδιαίτερες απαλλαγές ή διευκολύνσεις²⁷. Συνεπώς και με δεδομένο ότι η υπόψη πράξη βασίζεται κατ' αρχήν στο α.ν. 89/67, παραπέμπει, ως προς τις παρεχόμενες απαλλαγές και διευκολύνσεις, στις γενικότερες διατάξεις του α.ν. 89/67, όπως αυτές αναλύθηκαν ήδη για τις εμποροβιομηχανικές επιχειρήσεις²⁸.

²⁴ Έρευνα Βασιλείου Δούβλη 1996 Δικηγόρου-Καθηγητή Π.Π.Α. που αναφέρεται στο Άρθρο 2, παρ. 1, δ', α.ν. 89/67. Από έρευνα Καλαβρού-Περάκη.

²⁵ Έρευνα Βασιλείου Δούβλη 1996 Δικηγόρου-Καθηγητή Π.Π.Α. που αναφέρεται στο Άρθρο 2, παρ. 1, η', α.ν. 89/67. Από έρευνα Καλαβρού-Περάκη-Δρακοπούλου.

²⁶ Έρευνα Βασιλείου Δούβλη 1996 Δικηγόρου-Καθηγητή Π.Π.Α. που αναφέρεται στο Άρθρο 25, παρ. 6, νόμος 27/75.

²⁷ Έρευνα Βασιλείου Δούβλη 1996 Δικηγόρου-Καθηγητή Π.Π.Α. που αναφέρεται στο Άρθρο 25, παρ. 7, που παραπέμπει στην παρ. 1 του ίδιου άρθρου, καθώς και του άρθρου 30, νόμος 27/75.

²⁸ Έρευνα Βασιλείου Δούβλη 1996 Δικηγόρου-Καθηγητή Π.Π.Α. που αναφέρεται στον αριθμό νόμου 89/67, 740/77 και 876/79.

Όμως, η εν λόγω Α.Ν.Ε. 238/79, έρχεται να ορίσει συμπληρωματικά, ότι για όλες τις εργασίες που επιτρέπονται υπό το εξωχώριο καθεστώς των πιστωτικών οργανισμών, δεν τίθεται κανένας περιορισμός ως προς τη διάρκεια των καταθέσεων ή των εκδιδόμενων χρεογράφων και παρεχομένων πιστώσεων. Όλοι βεβαίως οι λογαριασμοί, θα πρέπει να τηρούνται με πλήρη στοιχεία των συναλλασσόμενων και όχι μόνο με αριθμητική ένδειξη, όπως συμβαίνει σε ορισμένες άλλες χώρες για εξωχώριες ή μη πιστωτικές μονάδες. Επίσης, προβλέπεται ότι τα επιτόκια των καταθέσεων και των παρεχομένων πιστώσεων από τους εν λόγω εξωχώριους οργανισμούς, καθορίζονται ελεύθερα, ενώ τα πραγματοποιούμενα αντίστοιχα κέρδη, επιτρέπεται να εξάγονται και αυτά ελεύθερα. Επιπλέον, καμία υποχρέωση δεν βαραίνει τις εξωχώριες πιστωτικές μονάδες για αναγκαστικές καταθέσεις ή οποιασδήποτε άλλης φύσης αναγκαστικής τοποθέτησης στην Τράπεζα της Ελλάδος ή αλλού. Παράλληλα όμως, η Κεντρική τράπεζα, διατηρεί το δικαίωμα καθορισμού του ανώτατου συνολικού ύψους των αναλαμβανόμενων από τις εν λόγω μονάδες υποχρεώσεων.

Τέλος, όσον αφορά την άσκηση ελέγχου επί των εξωχώριων πιστωτικών οργανισμών, ορίζεται ότι αυτοί είναι υποχρεωμένοι να θέτουν στη διάθεση των αρμοδίων ελεγκτικών οργάνων της Κεντρικής Τράπεζας τα βιβλία τους, καθώς και κάθε άλλο τυχόν στοιχείο που θα τους ζητηθεί, σχετικά με τις διενεργούμενες χρηματοπιστωτικές εργασίες. Η τήρηση πάντως των λογιστικών βιβλίων των υπόψη μονάδων, μπορεί να γίνεται στην ελληνική ή αγγλική γλώσσα, ενώ ως νόμισμα τήρησης των βιβλίων αυτών, καθορίζεται το δολάριο ΗΠΑ ή άλλο ξένο νόμισμα. Σε αντιστάθμισμα των προηγούμενων, αλλά και των γενικότερων διευκολύνσεων προς τις εξωχώριες πιστωτικές μονάδες, ορίζεται ότι απαγορεύεται οποιαδήποτε λογιστική ή άλλη οικονομική επικοινωνία μεταξύ των εν λόγω μονάδων και των τυχόν λειτουργούντων υποκαταστημάτων των κοινών αλλοδαπών φορέων τους στην Ελλάδα.

§ Τεχνικές επιχειρήσεις

Για όσες τεχνικές επιχειρήσεις έχουν υπαχθεί στο καθεστώς του ν. 4171/61, το άρθρο 9 παρ1 αυτού του νόμου, ορίζει ότι τα εισοδήματά τους, που προέρχονται από αντικείμενο εργασιών εκτός Ελλάδας, απαλλάσσονται από κάθε φορολογική επιβάρυνση. Επίσης, επιτρέπεται η υπερωριακή απασχόληση του προσωπικού τους, εφόσον το επιβάλλουν οι ανάγκες τους και υπό τον όρο ότι θα καταβληθεί στο

προσωπικό η νόμιμη, κατά το ελληνικό δίκαιο, αποζημίωση. Το ύψος πάντως της υπερωριακής απασχόλησης του προσωπικού των υπόψη επιχειρήσεων, θα πρέπει να εγκρίνεται ανά εξάμηνο από το Υπουργείο Εργασίας και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ανώτατο όριο των προβλεπόμενων από το Υπουργείο ωρών υπερωριακής απασχόλησης του προσωπικού του Δημοσίου. Όλες οι παραπάνω αλλαγές και διευκολύνσεις, ισχύουν και για τις ελληνικές τεχνικές επιχειρήσεις, που υπάγονται στις διατάξεις του ν. 4171/61.

Συμπερασματικά, αυτό που διαπιστώνει κανείς από μία πρώτη έστω επαφή με το ισχύον καθεστώς των εξωχώριων ή υπεράκτιων επιχειρήσεων στην Ελλάδα, είναι ο αποσπασματικός και κατ' επέκταση ελλειμματικός χαρακτήρας του αντιστοίχου θεσμικού πλαισίου. Το δικτατορικό καθεστώς, έχει στόχο να προσελκύσει κεφάλαια από την Μ. Ανατολή. Παρ' όλα αυτά, δεν φαίνεται να έχει αποτελέσει αντικείμενο συστηματικής επεξεργασίας από τις μεταδικτατορικές Ελληνικές κυβερνήσεις, για τους λόγους που εκτίθενται «σε αυτή τη μελέτη». Αποτέλεσμα της αντιμετώπισης αυτής, είναι η ύπαρξη και η εφαρμογή διαφορετικών διατάξεων, ανάλογα με το αν πρόκειται για εμποροβιομηχανική, ναυτιλιακή, πιστωτική ή τεχνική επιχείρηση, ενώ πολλές φορές εμπλέκονται η παραπάνω ρυθμίσεις μεταξύ τους. Αν ληφθούν υπόψη οι τόσο συχνές αλλαγές της ισχύουσας φορολογικής μας νομοθεσίας τα τελευταία χρόνια, που κατ' ανάγκη άπτονται με τον ένα ή τον άλλο τρόπο των φοροαπαλλαγών των εξωχώριων επιχειρήσεων, σε συνδυασμό και με τις κοινοτικές υποχρεώσεις της χώρας μας, αντιλαμβάνεται πλέον κανείς εύκολα τη συνολική εικόνα που προκύπτει.

Αυτός άλλωστε φαίνεται να είναι και ο κύριος παράγοντας περιθωριοποίησης του καθεστώτος των εξωχώριων επιχειρήσεων στην χώρα μας, κάτι που έρχεται σε αντίθεση σε αντίθεση με άλλες ευρωπαϊκές και μη χώρες, οι οποίες φρόντισαν έγκαιρα και εξακολουθούν να φροντίζουν με κάθε τρόπο για τον εκσυγχρονισμό της αντίστοιχης δικής τους νομοθεσίας. Επειδή φυσικά ποτέ δεν είναι αργά, σε ανάλογες περιπτώσεις, η Ελληνική Πολιτεία διαθέτει πάντα την ευχέρεια ενεργοποίησης της προς την ορθή κατεύθυνση, που δεν είναι άλλη από την ενοποίηση και δραστική βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για τις κάθε μορφής εξωχώριες επιχειρήσεις στην χώρα μας. Αυτό πραγματοποιείται σε συνάρτηση και συντονισμό με το γενικότερο εκσυγχρονισμό της Ελληνικής νομοθεσίας για την προστασία των ξένων επενδυτών. Με τον τρόπο αυτό, ο θεσμός των εξωχώριων επιχειρήσεων μπορεί να λειτουργήσει σε αρμονικά πλαίσια, με στόχο την αποτελεσματική προσέλκυση ξένων κεφαλαίων

και τη δραστηριοποίηση όσο γίνεται περισσότερων φορέων της χώρας στις διεθνείς συναλλαγές, έχοντας ως σκοπό το όφελος της εθνικής μας οικονομίας²⁹.

3.2. ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ 3091/2002

3.2.1. Η φορολογική μεταρρύθμιση του Ν. 3091/2002

Ενώ στο παρελθόν η σύσταση μιας υπεράκτιας - εξωχώριας εταιρείας αποτελούσε συνηθέστατη πρακτική για τους Έλληνες επιχειρηματίες, οι οποίοι είχαν σημαντική περιουσία και ήθελαν να αποφύγουν τη σκληρή φορολογική πολιτική της χώρας μας, ο νέος φορολογικός νόμος ήρθε να αλλάξει την εδραιωμένη αυτή κατάσταση.

Επειδή η ανάλυση της φορολογικής αυτής μεταρρύθμισης εκφεύγει των σκοπών του παρόντος, αναφερόμαστε αποκλειστικά στα δύο βασικά σημεία στα οποία ο νέος νόμος επιφέρει καθοριστικές τροποποιήσεις, ακριβώς γιατί τα σημεία αυτά μέχρι σήμερα παρουσιάζουν το σημαντικότερο φορολογικό ενδιαφέρον.

§ Οποιοσδήποτε δαπάνες πραγματοποιούνται από επιχειρήσεις προς εξωχώριες εταιρείες, δεν αναγνωρίζονται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα εισοδήματα αυτής. (άρθρο 31 παρ. 14 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο παρ. 9 του Ν. 3091/2002).

§ Οι εξωχώριες εταιρείες που έχουν δικαιώματα πλήρους ή ψιλής κυριότητας επί ακινήτων που βρίσκονται στην Ελλάδα, υπόκεινται σε ειδικό ετήσιο φόρο 3% επί της αντικειμενικής αξίας των ακινήτων. Οι εταιρείες αυτές απαλλάσσονται από το φόρο, εφόσον υπάρχει σύμβαση διοικητικής συνδρομής για την καταπολέμηση της απάτης και της φοροδιαφυγής μεταξύ της Ελλάδας και της χώρας της έδρας της³⁰.

Οι πρακτικές συνέπειες του παραπάνω νόμου κατέστησαν γρήγορα σαφείς. Από τη μία πλευρά μειώθηκαν σημαντικά τα πλεονεκτήματα της περίφημης «τριγωνικής» συναλλαγής, κατά την οποία η εξωχώρια εταιρεία λειτουργούσε ως διαμεσολαβητής μεταξύ δύο νομικών προσώπων. Έτσι δόθηκε η δυνατότητα αφενός μεν να τιμολογούνται αγαθά σε χώρες με ευνοϊκές για το σκοπό αυτό ρυθμίσεις,

²⁹ Πηγή: www.biznews.gr/?s=offshore

³⁰ Από το εισαγωγικό μέρος Α.Ν.Ε. 238/79, που αναφέρεται στους νόμους 89/67, 740/77 και 876/79.

αφετέρου δε να εξάγεται συνάλλαγμα προς τους φορολογικούς παραδείσους, με τη μορφή δαπανών υπηρεσιών προς την εξωχώρα εταιρία. Κάτι τέτοιο πλέον είναι ιδιαίτερα δυσχερές, καθώς η ελληνική εταιρεία-βάσει της προαναφερθείσας διάταξης – δεν μπορεί να εκπέσει τις σχετικές δαπάνες από τα ακαθάριστα έσοδα της.

Από την άλλη πλευρά, το κόστος διατήρησης ακινήτου σε εξωχώρα εταιρεία είναι πλέον πολύ υψηλό. Το ποσοστό 3% επί της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου, πρακτικά, σημαίνει ότι σε 30 χρόνια ο πραγματικός κύριος του ακινήτου, καταβάλλει το σύνολο της αντικειμενικής αξίας αυτού ως φόρο. Για αυτόν ακριβώς το λόγο, οι περισσότεροι φορολογούμενοι, κάνοντας χρήση των σχετικών μεταβατικών ρυθμίσεων του νόμου, προτίμησαν να προβούν σε «εικόνες» μεταβιβάσεις των ακινήτων, από τις εξωχώριες εταιρείες προς τους πραγματικούς κυρίους αυτών.

3.2.2. Η νομολογία του Αρείου Πάγου

Τέλος, πρέπει να επισημανθεί η σημαντικότερη απόφαση της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου (2/2003). Βάσει αυτής, δεν αναγνωρίζεται νομική προσωπικότητα στις offshore εταιρίες, όταν για τη σύσταση τους έχει ακολουθήσει η διαδικασία σύστασης της καταστατικής τους έδρας και όχι αυτή της πραγματικής τους έδρας (πραγματική είναι η έδρα στην οποία ασκείται η διαχείριση της εταιρείας).

Με λίγα λόγια, το ανώτατο δικαστήριο της χώρας, έκρινε ότι οι εταιρείες που έχουν έδρα σε τρεις χώρες και οι οποίες στην πραγματικότητα δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, είναι άκυρες σε περίπτωση που δεν έχει ακολουθηθεί για τη σύσταση τους η διαδικασία που προβλέπει το ελληνικό δίκαιο:

«Αν συνεπώς διαπιστωθεί ότι η πραγματική έδρα της εταιρείας που φέρεται ως αλλοδαπή βρίσκεται στην Ελλάδα και δεν έχουν τηρηθεί οι διατυπώσεις ιδρύσεως (συστάσεως και δημοσιότητας) που επιτάσσει το ελληνικό δίκαιο για τον συγκεκριμένο εταιρικό τύπο, η εν λόγω εταιρία είναι άκυρη και θεωρείται ως “εν τοις πράγμασι” μόνο εταιρεία»³¹.

Οι συνέπειες της παραπάνω απόφαση είναι προφανείς. Το γεγονός ότι η απόφαση αυτή συμπίπτει χρονικά με την προσπάθεια των ελληνικών φορολογικών

³¹ Απόφαση της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου. Πηγή : Βασίλειος Δούβλης 1996 (δικηγόρος-καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου).

αρχών να περιορίσουν τη δράση των εξωχώριων εταιρειών στην Ελλάδα, μόνο τυχαίο δεν μπορεί να θεωρηθεί. Άλλωστε, οι αρμόδιοι δηλώνουν ευθέως ότι η καταπολέμηση της φοροδιαφυγής «δεν θα σταματήσει εδώ». Φαίνεται ότι οι Έλληνες επιχειρηματίες, θα πρέπει σύντομα να αναζητήσουν εναλλακτικές λύσεις. Επίσης, θα πρέπει να θεωρείται δεδομένο ότι οι φορολογικοί παράδεισοι δεν θα δυσκολευτούν ιδιαίτερα να εκφέρουν τέτοιες λύσεις, αφού απ' αυτές θα εξαρτηθεί η επιβίωσή τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.

ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

4.1 Η ΚΥΠΡΟΣ, ΠΟΛΟΣ ΕΛΕΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Η γεωγραφική θέση της Κύπρου, στο σταυροδρόμι τριών Ηπείρων και σε συνδυασμό με την φιλελεύθερη πολιτική την οποία ακολουθεί η κυβέρνηση, την έχουν καταστήσει τα τελευταία 20 σχεδόν χρόνια ένα από τα πλέον αξιόπιστα διεθνή κέντρα Υπεράκτιων Επιχειρήσεων. Επιπλέον, στην Κύπρο υπάρχει η δυνατότητα ανάπτυξης κατάλληλου φορολογικού σχεδιασμού έτσι ώστε οι επιχειρήσεις και οι επενδυτές, να επωφελούνται των φορολογικών κινήτρων, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα το οικονομικό τους απόρρητο, την ευελιξία στην διεύθυνση των επιχειρήσεων και βέβαια την προστασία των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων σε συνεχή και μόνιμη βάση.

Η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας και η αλματώδης αύξηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας σε όλους πλέον τους τομείς της ανθρώπινης ζωής, οδήγησε στην ανάγκη δημιουργίας τέτοιων Υπεράκτιων Εταιρειών, οι οποίες είναι απόλυτα νόμιμες και αναγνωρίζονται και χρησιμοποιούνται σε όλες τις ανεπτυγμένες οικονομικά χώρες. Νομικά, οι εταιρείες αυτές δεν διαφέρουν από τις εταιρείες που εγγράφονται στην Κύπρο από Κύπριους που διαμένουν στην Κύπρο. Ουσιαστικά, ο όρος υπεράκτια εταιρεία δεν είναι νομικός όρος, αλλά όρος που χρησιμοποιείται για να ξεχωρίσουν οι οντότητες οι οποίες εγγράφονται στη Κύπρο από αλλοδαπούς και των οποίων το εισόδημα πηγάζει εξ' ολοκλήρου από δραστηριότητες εκτός Κύπρου³².

4.2. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΥΠΕΡΑΚΤΙΑΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Η διαδικασία εγγραφής περιλαμβάνει τα εξής στάδια. Αρχικά, η εταιρεία εγγράφεται στον Έφορο Εταιρειών της Κυπριακής εταιρείας περιορισμένης ευθύνης.

³² Πηγή : www.Goodgate.gr file://D:\offshore %20 Greek%20VVersion.htm

Στη συνέχεια, γίνεται η αίτηση στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, έτσι ώστε να λειτουργεί η εταιρεία ως υπεράκτια.

Τα έγγραφα που δίνονται στους μετόχους της εταιρεία μετά την ολοκλήρωση της εγγραφής της εταιρείας είναι:

- § Το Ιδρυτικό και Καταστατικό έγγραφο της εταιρείας.
- § Το πιστοποιητικό σύστασης της εταιρείας.
- § Το πιστοποιητικό μετόχων της εταιρείας.
- § Το πιστοποιητικό των διευθυντών και γραμματέα της εταιρείας.
- § Το πιστοποιητικό του εγγεγραμμένου γραφείου της εταιρείας.
- § Επιστολή από τους μετόχους της εταιρείας στους πραγματικούς μετόχους της εταιρείας, ότι λειτουργούν ως καταπιστευματοδόχοι προς τους πραγματικούς μετόχους.
- § Λευκό πωλητήριο έγγραφο από τους εγγεγραμμένους μετόχους.
- § Πιστοποιητικό μετόχων και
- § Άδεια της Κεντρικής τράπεζας της Κύπρου, που χαρακτηρίζει την εταιρεία ως υπεράκτια. (Η άδεια παρέχεται μόνο στα Αγγλικά).

Μετά την σύσταση της εταιρείας, η εταιρεία μπορεί να ανοίξει τραπεζικό λογαριασμό σε τράπεζα της Κύπρου ή του εξωτερικού, σε οποιοδήποτε νόμισμα.

Ο τραπεζικό λογαριασμός συνήθως διαχειρίζεται από τους πραγματικούς μετόχους της εταιρείας, έστω και αν αυτοί παραμένουν ανώνυμοι.

Ο λογαριασμός μπορεί να λειτουργεί με εντολές που θα δίνονται με φαξ από την Ελλάδα, αν το επιθυμεί ο διαχειριστής του λογαριασμού. Επιπλέον, οι διαχειριστές του λογαριασμού δεν φαίνονται γιατί ο λογαριασμός διέπεται από το τραπεζικό απόρρητο³³.

4.3. ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΑΝΩΝΥΜΙΑΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

Οι πραγματικοί μέτοχοι της εταιρείας οι οποίοι επιθυμούν να εξασφαλίσουν την ανωνυμία τους, δεν φαίνονται στο Ιδρυτικό Έγγραφο της Εταιρείας. Αντίθετα,

³³ Πηγή : www.in.gr/fili///D:/offshore/af%20peta%20apa%AO%20st%20phtm

φαίνονται οι μέτοχοι οι οποίοι κρατούν τις μετοχές για λογαριασμό των πραγματικών δικαιούχων (nominee shareholders).

Τα ονόματα των πραγματικών δικαιούχων των μετόχων, ευρίσκονται μόνο στην κεντρική τράπεζα της Κύπρου. Είναι απόρρητα, και ΚΑΝΕΝΑΣ ΔΕΝ έχει πρόσβαση σε αυτά.

Επίσης, οι πραγματικοί μέτοχοι μπορούν να διατηρήσουν την πλήρη ανωνυμία τους και σαν Διευθυντές της Υπεράκτιας Εταιρείας τότε εμφανίζονται ως διευθυντές φυσικά πρόσωπα από την εταιρεία μας.

Υπάρχουν συγκεκριμένες νόμιμες διαδικασίες οι οποίες προβλέπονται από την Κυπριακή νομοθεσία και τους κανονισμούς της κεντρικής Τράπεζας, οι οποίες κατοχυρώνουν πλήρως τους πραγματικούς μετόχους της Υπεράκτιας εταιρείας. Το όλο σύστημα των υπεράκτιων εταιρειών στηρίζεται ουσιαστικά στην ανωνυμία των πραγματικών μετόχων και είναι οι εξασφαλίσεις αυτές σε συνδυασμό με τα φορολογικά πλεονεκτήματα που έχουν εδραιώσει την Κύπρο ως ένα από τα πλέον ευπόληπτα διεθνή Υπεράκτια Κέντρα Επιχειρήσεων.

Επιπλέον, η GOOD GATE MANAGEMENT LIMITED, παρέχει πλήρη προστασία και κάλυψη στους πραγματικούς μετόχους και διευθυντές των υπεράκτιων εταιρειών με μία σειρά νόμιμων εγγραφών³⁴.

4.4. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Τα πλεονεκτήματα σύστασης της Κυπριακής εταιρείας είναι τα ακόλουθα:

- § Φορολογία μόνο 4,25% επί των κερδών της επιχείρησης.
- § Δεν υπάρχει κατακράτηση φόρου στα μερίσματα.
- § Δεν υπάρχει κεφαλαιουχικός φόρος στην πώληση ή μεταβίβαση μετοχών.
- § Ισχύει πλήρης κάλυψη των δραστηριοτήτων και εξασφάλιση των περιουσιακών στοιχείων του πραγματικού ιδιοκτήτη της Εταιρείας.
- § Ανωνυμία και προστασία έναντι τρίτων.

³⁴ Πηγή : www.Goodgate.gr file://D:\offshore %20 Greek%20VVersion.htm

- § Ευελιξία στην διεύθυνση των επιχειρήσεων του πραγματικού ιδιοκτήτη και αποφυγή γραφειοκρατικών και χρονοβόρων διαδικασιών.
- § Καταβολή φόρων κληρονομιών για μετοχές σε μία Υπεράκτια Εταιρεία.
- § Μη καταβολή φόρων μεταβίβασης μετοχών και καμία κατακράτηση φόρου επί των μερισμάτων.
- § Η μικρή απόσταση Ελλάδας και Κύπρου και η χρήση της Ελληνικής γλώσσας σε σχέσεις με τους Έλληνες επενδυτές.

Πληθώρα άλλων πλεονεκτημάτων όπως:

- § Το φορολογικό καθεστώς των υπεράκτιων εταιρειών είναι πολύ ευνοϊκό για τους μετόχους. Η εταιρεία φορολογείται με 10% και τα κέρδη μετά την φορολογία μπορούν να διανεμηθούν στους μετόχους της εταιρείας ως μέρισμα, χωρίς οποιαδήποτε άλλη φορολογική υποχρέωση.
- § Τα μερίσματα δεν υπόκεινται σε φορολογία.
- § Τα κέρδη από διάθεση ακίνητης περιουσίας, εκτός από αυτή που βρίσκεται στην Κύπρο, δεν υπόκεινται σε φορολογία κεφαλαιουχικών κερδών.
- § Ισχύει ευρύ δίκτυο διακρατικών συμφωνιών για αποφυγή διπλής φορολογίας.
- § Χαμηλό κόστος σύστασης και λειτουργίας της εταιρείας.
- § Η Κύπρος δεν θεωρείται σαν φορολογικός παράδεισος και συνεπώς δεν βαρύνεται με τις υποψίες που έχουν αυτά τα κράτη.
- § Υπάρχει σύγχρονο νομικό πλαίσιο το οποίο βασίζεται στο Αγγλικό πρότυπο.
- § Σύγχρονο και εύελικτο τραπεζικό σύστημα.
- § Χαμηλό κόστος στην διεκπεραίωση τραπεζικών συναλλαγών.
- § Τραπεζικό απόρρητο στις τραπεζικές συναλλαγές.
- § Δεν υπάρχει περιορισμός στην εισαγωγή και εξαγωγή συναλλάγματος.
- § Εμπιστευτικότητα όσον αφορά τους μετόχους και
- § Έμπιστο και καλά εκπαιδευμένο επαγγελματικό προσωπικό³⁵.

³⁵ Πηγή : www.in.gr fili:///D:/offshore/af%20peta%20apa%AO%20st%20phtm

4.5. ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Οι Υπεράκτιες Εταιρείες χρησιμοποιούνται από τους πραγματικούς ιδιοκτήτες για διάφορους σκοπούς:

- § Υπάρχει προστασία του ιδιοκτήτη από προσωπική ευθύνη αφού όλες οι δικαιοπραξίες, συμβάσεις και δραστηριότητες διεξάγονται στο όνομα της Υπεράκτιας Εταιρείας.
- § Για εισαγωγικές ή εξαγωγικές δραστηριότητες, ισχύει τιμολόγηση προϊόντων και υπηρεσιών και χρήση της Υπεράκτιας Εταιρείας ως μεσάζων στις συναλλαγές.
- § Σε περίπτωση αγοράς ακινήτων, η Υπεράκτια Εταιρεία ως αλλοδαπή Εταιρεία, δεν υπόκειται στο «πόθεν έσχες» και στον φόρο μεταβίβασης.
- § Πραγματοποιείται αγορά μετοχών είτε στο χρηματιστήριο είτε άλλων εταιρειών, όπου η Υπεράκτια Εταιρεία εμφανίζεται ως δικαιούχος, προστατεύοντας έτσι τους πραγματικούς αγοραστές.
- § Γίνεται επανατιμολόγηση και τριγωνικό εμπόριο σε εισαγωγές, εξαγωγές και διεθνής δραστηριότητες³⁶.

4.6. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΠΟΦΥΓΗ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Κανένα ευυπόληπτο κέντρο παροχής υπηρεσιών δεν μπορεί να δημιουργηθεί, εκτός εάν οι νόμοι του κράτους διευκολύνουν την δημιουργία τέτοιου κέντρου.

Οι Διεθνής Συμβάσεις για αποφυγή διπλής φορολογίας παίζουν ακόμα πιο σπουδαίο ρόλο. Χωρίς αυτές, ο πιο αποτελεσματικός φορολογικός σχεδιασμός και η απόλαυση των φορολογικών προνομίων δεν ολοκληρώνονται. Για αυτό το λόγο η Κύπρος έχει πρωτεύουσα θέση ως διεθνές επιχειρηματικό κέντρο Υπεράκτιων Εταιρειών.

Έχει συνάψει συμβάσεις με 27 χώρες, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, καθώς και με χώρες της πρώην Ανατολικής Ευρώπης με τις οποίες η Ελλάδα έχει πολλαπλές συναλλαγές. Οι χώρες αυτές είναι: Αυστρία, Ιρλανδία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Καναδάς, Κίνα, Τσεχία και Σλοβακία, Δανία, Αίγυπτος, Ιταλία, Κουβέιτ, Μάλτα, Νορβηγία, Πολωνία, Ρουμανία, Ρωσία και Δημοκρατίες της Κοινοπολιτείας

³⁶ Πηγή : www.Goodgate.gr file://D:\offshore %20 Greek%20VVersion.htm

Ανεξαρτήτων Κρατών, Φιλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Ινδία, Σουηδία, Συρία Ηνωμένο Βασίλειο, ΗΠΑ, Πρώην Γιουγκοσλαβία³⁷.

4.7. Η ΣΥΜΒΑΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Η Κύπρος και η Ελλάδα έχουν υπογράψει διακρατική σύμβαση για αποφυγή διπλής φορολογίας.

Οι κυπριακές υπεράκτιες επιχειρήσεις δεν παρακρατούν οποιοδήποτε φόρο για τις πληρωμές που κάνουν. Η σύμβαση προνοεί για παρακράτηση φόρου αλλά η νομοθεσία στην Ελλάδα δεν προνοεί για την παρακράτηση οποιουδήποτε φόρου.

Η διπλή φορολογία στην Ελλάδα πάνω στα εισοδήματα που εισπράττει από την Κύπρο, αποφεύγεται με το σύστημα της φορολογικής πίστωσης. Με τις υπεράκτιες εταιρείες, δίδεται στους Έλληνες επενδυτές, χαριστική πίστωση για τους φόρους που θα ήταν πληρωτέοι στην Κύπρο πάνω σε κέρδη, τόκους και μερίσματα και δεν περιορίζεται στον φόρο που πραγματικά καταβάλλεται.

Επιπλέον, με βάση τον Ελληνικό νόμο, οι θυγατρικές εταιρείες δεν υποχρεώνονται να διανέμουν τα κέρδη τους. Κατά συνέπεια, αν η θυγατρική εταιρεία είναι Κυπριακή υπεράκτια, επιτυγχάνεται αναβολή του φόρου με τη συσσώρευση των κερδών στην Κύπρο, για σκοπούς επανεπένδυσης ή και διανομής σε μεταγενέστερο στάδιο³⁸.

4.8. ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

Η χρήση Κυπριακής υπεράκτιας εταιρείας δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας για την είσπραξη των δικαιωμάτων, είναι πολύ συμφέρουσα. Τα δικαιώματα που εισπράττονται από χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης φορολογούνται με 4,25% μετά την αφαίρεση των εξόδων της εταιρείας. Τις περισσότερες φορές, το ποσό το οποίο πληρώνεται από οντότητες στις χώρες αυτές, είναι επιτρεπτό σαν φορολογικό έξοδο.

³⁷ Πηγή : www.Goodgate.gr file://D:\offshore %20 Greek%20VVersion.htm

³⁸ Πηγή : www.Goodgate.gr file://D:\offshore %20 Greek%20VVersion.htm

Σε χώρες με το σύστημα εξαίρεσης σε μερίσματα, όπως η Ολλανδία, ο Καναδάς, το Βέλγιο και η Αυστρία, οι Κυπριακές θυγατρικές εταιρείες δικαιωμάτων είναι ιδιαίτερα ελκυστικές³⁹.

4.9. ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Η χρήση Κυπριακής υπεράκτιας εταιρείας για χρηματοδοτήσεις και δανειοδοτήσεις επενδύσεων στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη είναι συμφέρουσα, διότι δίνει δικαίωμα στην επενδυτή να εισπράξει τον τόκο με μειωμένο τον παρακρατηθέντα φόρο. Επίσης, σε χώρες όπου η Κύπρος έχει διακρατική συμφωνία για χαμηλό φόρο παρακράτησης στα μερίσματα, όπως η Ρωσία, Τσεχία, Σλοβακία, Βουλγαρία και Ουγγαρία, λαμβάνονται τα μερίσματα από την Κυπριακή επενδυτική εταιρεία με μειωμένο φόρο παρακράτησης, βάση της σύμβασης. Πολλές φορές ο φόρος παρακράτησης στα μερίσματα μπορεί να είναι και μηδέν⁴⁰.

4.10. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΚΥΠΡΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Οι προσπάθειες που γίνονται τόσο από την Κύπρο όσο και από την Ελλαδική πλευρά για ενδυνάμωση των οικονομικών και εμπορικών σχέσεων των δύο χωρών, είχαν και έχουν πολύ θετικά αποτελέσματα και ευμενείς επιπτώσεις ανάμεσα στον επιχειρηματικό κόσμο τόσο της Ελλάδας όσο και της Κύπρου.

Τα τελευταία χρόνια, οι Ελλαδικές εξαγωγές προς την Κύπρο έχουν τριπλασιαστεί, ενώ αντίστοιχα αυτές των Κυπριακών προς την Ελλάδα τα τελευταία 5 χρόνια έχουν υπερδιπλασιαστεί. Η Ελλάδα αποτελεί σίγουρα μεγάλη αγορά για τους Κύπριους εξαγωγείς και επιχειρηματίες, αλλά ταυτόχρονα, πολλές ελληνικές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην Κύπρο στον τομέα του εμπορίου, της βιομηχανίας, των υπηρεσιών αλλά και σε όλους σχεδόν τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας.

Ειδικότερα, αναφέρεται ότι ολοένα και περισσότερο εντοπίζονται και αξιοποιούνται οι δυνατότητες και οι προοπτικές συνεργασίας μεταξύ Κυπριακών και

³⁹ Πηγή : www.Goodgate.gr file://D:\offshore %20 Greek%20VVersion.htm

⁴⁰ Πηγή : www.Goodgate.gr file://D:\offshore %20 Greek%20VVersion.htm

Ελλαδικών επιχειρήσεων με τη δημιουργία Ελλαδοκυπριακών κοινοπραξιών και την εντατικοποίηση της προσπάθειας για προώθηση ελληνικών προϊόντων, μέσα από το εμπορικό δίκτυο της Κύπρου προς τις χώρες της Κοινοπολιτείας Ανεξαρτήτων Κρατών, Μέσης Ανατολής, Αφρικής και Ευρώπης.

Οι Διακρατικές Συμφωνίες μεταξύ Κύπρου και Ελλάδας, με ποιο πρόσφατη αυτήν για την αμοιβαία προώθηση και προστασία των επενδύσεων μεταξύ των Συμβαλλομένων κρατών, καθώς και η από καιρό υπογραφείσα Σύμβαση Νομικής Συνεργασίας μεταξύ των δύο χωρών, δίνουν τις κατευθυντήριες γραμμές για την ενίσχυση της οικονομικής συνεργασίας προς αμοιβαίο όφελος πάνω σε μακροχρόνια βάση. Αυτό έχει ως στόχο την δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για την προώθηση της δραστηριότητας αυτής.

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, η Εταιρεία προσφέρει προς τους Έλληνες και Κύπριους επιχειρηματίες, οι οποίοι ενδιαφέρονται για επέκταση της εμπορικής τους δραστηριότητας στην Κύπρο και Ελλάδα αντίστοιχα αλλά μέσω αυτών σε τρίτες χώρες, της υπηρεσίες της για τη σωστή πληροφόρηση και καθοδήγηση τους μέσα στο οικονομικοθεσμικό σύστημα που ισχύει τόσο στην Ελλάδα, όσο και στην Κύπρο, καθώς επίσης και την προστασία των συμφερόντων τους.

Η παροχή των υπηρεσιών μας προς τους Έλληνες και Κύπριους επιχειρηματίες εκτίνεται σε ένα ευρύ φάσμα εργασιών όπως στην ετοιμασία μελετών βιωσιμότητας για επέκταση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, σε εμπορικά θέματα, σε αντιπροσωπεΐες εταιρειών, σε θέματα τελωνίων και δασμών, φορολογικά θέματα, αγοραπωλησίες, ακινήτων, υπηρεσίες για εγγραφή Κυπριακών και υπεράκτιων Εταιρειών, κατοχύρωση εμπορικών σημάτων και γενικά η παροχή υπηρεσιών για πληρέστερη ενημέρωση αλλά και σωστή προστασία των συμφερόντων των ελληνικών και κυπριακών κεφαλαίων⁴¹.

⁴¹ Βλέπε την συνέντευξη του Προέδρου κ. Γ. Βασιλείου : Παράρτημα εργασίας, σ. 67-73.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.

ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥΣ

5.1. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΒΙΤΡΙΝΑΣ – ΕΙΚΟΝΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ - ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ

Οι εταιρείες βιτρίνας ιδρύονται από νομικά πρόσωπα που συμμετέχουν είτε προφασίζονται πως συμμετέχουν σε νόμιμες επιχειρήσεις. Όμως, οι εμπορικές αυτές συναλλαγές παίζουν κυρίως το ρόλο μιας μεταμφίεσης για το ξέπλυμα παράνομου χρήματος.

Το διεθνές νομισματικό ταμείο εκτιμά ότι 600 δις δολάρια ξεπλένονται ετησίως και 300 δις από αυτά μέσω των ΗΠΑ, από τα οποία τα 60 δις αφορούν ναρκωτικά. Οι ΗΠΑ εκτιμούν ότι το 99 τις εκατό του χρήματος από εγκληματικές ενέργειες ξεπλένεται επιτυχώς⁴².

Στις εικονικές εταιρείες υπάρχει μια ποικιλία ορισμών γι' αυτό τον τύπο του νομικού προσώπου. Οι εικονικές εταιρείες μπορεί να είναι εταιρείες onshore δηλαδή εταιρείες εσωτερικού που λειτουργούν ως ιδρύματα, οργανισμοί, τραστ κτλ., που δεν διεξάγουν καμία εμπορική ή βιομηχανική δραστηριότητα στη χώρα που βρίσκεται η έδρα τους. Μια άλλη μορφή εικονικής εταιρείας είναι οι εταιρείες shelf corporation δηλαδή οι λεγόμενες εταιρείες ραφιού. Οι εταιρείες αυτής της μορφής παραπέμπουν στην έκδοση ενός εταιρικού καταστατικού από την κυβέρνηση προς ένα αντιπρόσωπο, ο οποίος διατηρεί το καταστατικό σε νάρκη μέχρι να αγορασθεί από κάποιον πελάτη.

Σε αντίθεση με τις εικονικές και εταιρείες βιτρίνας, οι εταιρείες φαντάσματα υπάρχουν μόνο κατ' όνομα. Δεν καταχωρείται καμία μορφή καταστατικού εγγράφου και συνήθως εμφανίζονται σε φορτωτικά έγγραφα και εντολές εμβασμάτων με την ιδιότητα του παραλήπτη, έτσι ώστε να μην εμφανίζονται πουθενά τα στοιχεία του τελικού λήπτη των παράνομων χρημάτων.

Οι εικονικές εταιρείες δημιουργήθηκαν για πολλούς λόγους. Οι βασικοί λόγοι είναι για την αποφυγή των φόρων. Για παράδειγμα το εισόδημα μιας πολυεθνικής μπορεί να αποθηκευτεί σε λογαριασμούς τέτοιων εταιρειών σε χώρες που είτε έχουν χαμηλή φορολογία, είτε δεν έχουν καθόλου.

⁴² Παναγιώτης Δουβής, 2003: σελ. 442.

Τα βασικά πλεονεκτήματα των εικονικών εταιρειών είναι η ανωνυμία που προσφέρουν στους ιδιοκτήτες τους και κατά δεύτερον τα κεφάλαια που διαχειρίζονται μπορούν να μεταφερθούν σε ελάχιστο χρόνο από τη μια γωνιά του πλανήτη στην άλλη. Βέβαια λόγω της ανωνυμίας και της ευκολίας με την οποία λύνεται το νομικό πρόσωπο, καταστά τις εικονικές εταιρείες ως ένα όργανο για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος.

Εκτός από τις εικονικές, οι εταιρείες ραφιού αποτελούν ένα από τους συνήθεις τύπους νομικών προσώπων για επιχειρήσεις που χρησιμοποιούνται για το ξέπλυμα χρήματος. Οι εταιρείες αυτές διατηρούνται από ένα μεσάζοντα που συνήθως είναι δικηγόρος, του οποίου σκοπός είναι να συνεχίσει την καταβολή στα οποιαδήποτε ετήσια δικαιώματα στην τοπική κυβέρνηση, ώστε να διατηρεί την εταιρεία σε υψηλό κύρος. Έτσι όταν βρεθεί κάποιος αγοραστής ο μεσάζοντας θα μπορεί να προσφέρει μια φαινομενικά νόμιμη και με καθαρό ιστορικό εταιρεία⁴³.

5.2. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

Λόγω των παραπάνω παράνομων δραστηριοτήτων έχουν δημιουργηθεί τρεις διεθνείς οικονομικοί οργανισμοί. Πρώτων ο οργανισμός οικονομικής συνεργασίας και ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), δεύτερον η FATF (Financial Action Task Force) που δημιουργήθηκε από τους αρχηγούς των κρατών των 7 κυριότερων βιομηχανικών κρατών και από την προεδρία της επιτροπής των ευρωπαϊκών κοινοτήτων στο Παρίσι και τρίτων το Forum για την οικονομική σταθερότητα (FSF).

Ο ΟΟΣΑ ενδιαφέρεται για την ελαχιστοποίηση των δυσμενών φορολογικών πρακτικών. Η FATF ασχολείται με την επάρκεια των νομοθετικών κανονισμών, τους ελέγχους ξεπλύματος χρήματος και τη ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών κέντρων σε συνεργάσιμα και μη συνεργάσιμα.

Το Forum για την οικονομική σταθερότητα (FSF) συντάθηκε το 1999 στην Ουάσιγκτον από τους υπουργούς οικονομικών και τους διοικητές των κεντρικών τραπεζών των 7 κρατών, οι οποίοι ανέθεσαν σε μια ομάδα να διερευνήσει την επίδραση των offshore οικονομικών κέντρων στην σταθερότητα του οικονομικού συστήματος αλλά και προτάσεις για την λύση αυτών των προβλημάτων.

Στο παρελθόν βέβαια υπήρχαν αντιδράσεις κατά των δραστηριοτήτων του ΟΟΣΑ. Πρώτοι οι ΗΠΑ απέσυραν την υποστήριξη τους, προκειμένου να μην

⁴³ Παναγιώτης Δουβής, 2003: σελ. 435-436.

παρεμβάλλεται στα θέματα των κυρίαρχων κρατών. Αυτή εξακολουθεί να είναι η θέση τους αλλά μετά το γεγονός της 11^{ης} Σεπτεμβρίου συναίνεσαν στην απαίτηση για ανταλλαγή πληροφοριών. Εκτός των ΗΠΑ και άλλες χώρες είναι αντίθετες στη λειτουργία του ΟΟΣΑ λόγω της πίεσης που ασκείται από αυτόν, την έλλειψη ορισμού για τους στόχους του και τέλος διότι δεν ήταν το ίδιο αποτελεσματικός σε κράτη όπως το Λουξεμβούργο και η Ελβετία⁴⁴.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι φορολογικοί παράδεισοι με το βαθμό κατάταξης που δίνει ο κάθε οργανισμός.

	Ο.Ο.Σ.Α. ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ	F.A.T.F. ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ	F.S.F. ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ
Andora	2	2	2
Anguilla	2	1	3
Antigua & Barbuda	2	1	3
Aruba	1	1	3
Bahamas	2	1	3
Bahrain	1	1	2
Barbados	2	1	2
Belize	2	1	3
Bermuda	1	1	2
British Virgin Islands	2	1	3
Cayman Islands	1	1	3
Cook Islands	2	2	3
Costa Rica	1	1	3
Cyprus	1	1	3
Dominica	2	2	4
Dubai	-	-	-
Gibraltar	2	1	2
Grenada	2	2	4
Guernsey/Sark/ Alderney	2	1	1
Hong Kong SAR	1	1	1
Ireland (Dublin)	1	1	1
Isle of Man	1	1	1
Israel	1	2	4
Jamaica	-	-	-
Jersey	2	1	1
Labuan	1	1	2
Lebanon	1	2	3
Liberia	2	1	4
Liechtenstein	2	1	3
Luxemburg	<i>Απέχει</i>	1	1
Madeira	-	-	-
Maldives	2	1	4
Malta	1	1	2
Marsall Islands	2	2	3
Mauritious	1	1	3
Monaco	2	1	2
Montserrat	2	1	4
Nauru	2	2	2

⁴⁴ Παναγιώτης Δουβής, 2003: σελ. 437-440.

Netherlands Andilles	1	1	2
Nevis	-	-	-
Nieu	2	2	2
Uruguay	-	-	-
Panama	2	1	2
Phillines	1	2	4
Russia	1	2	4
Samoa	2	1	2
San Marino	1	1	4
Seychelles	1	1	2
St. Kitts & Nevis	2	2	2
St. Lucia	2	1	2
St. Vincents & the Grenadines	2	2	2
Singapore	1	1	1
Switzerland	Απέχει	1	1
Tonga	1	1	4
Turks & Caicos	2	1	2
US Virgin Islands	2	1	4
Vanuatu	2	1	2

1 : ΟΟΣΑ : Φορολογικοί παράδεισοι συνεργάσιμοι

2 : ΟΟΣΑ : Φορολογικοί παράδεισοι μη συνεργάσιμοι

3 : FATF : συνεργάσιμοι Φορολογικοί παράδεισοι

4 : FATF : μη συνεργάσιμοι Φορολογικοί παράδεισοι

1 : FSF : κατάταξη 1

2 : FSF : κατάταξη 2

3 : FSF : κατάταξη 3

4 : δεν έχουν ταξινομηθεί

Πιν. 2. **Φορολογικοί παράδεισοι.** (πηγή : Δουβής Παναγιώτης, 2003, σ. 438-439).

5.3. ΝΟΜΟΙ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΠΟΤΡΕΠΟΥΝ ΤΙΣ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Οι νόμοι και οι αποφάσεις που αποτρέπουν τις παράνομες δραστηριότητες των εταιρειών Offshore είναι οι ακόλουθοι :

§ **ΝΟΜΟΣ 2331/1995 (ΦΕΚ – Α' 173/24.8.1995)**. « Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και άλλες ποινικές διατάξεις ».

§ **ΝΟΜΟΣ 2655/1998 (ΦΕΚ – Α' 264/1.12.1998)**. « Κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για το ξέπλυμα, την έρευνα, την κατάσχεση και δήμευση των προϊόντων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες ».

ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ.

Οδηγία 91/308/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 10^{ης} Ιουνίου 1991 για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για την νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2001/97/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4^{ης} Δεκεμβρίου 2001.

§ **ΚΟΙΝΗ ΔΡΑΣΗ της 3^{ης} Δεκεμβρίου 1998 η οποία θεσπίζεται από το Συμβούλιο δυνάμει του άρθρου Κ.3 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση για το ξέπλυμα χρήματος, τον προσδιορισμό, τον εντοπισμό, τη δέσμευση, την κατάσχεση και τη δήμευση των οργάνων και των προϊόντων του εγκλήματος (98/699/ΔΕΥ).** (Επίσημη Εφημερίδα αριθμ.

L 333 της 9.12.1998 σ.0001-0003).

§ **ΚΟΙΝΗ ΘΕΣΗ της 29^{ης} Μαρτίου 1999 που καθορίζεται από το Συμβούλιο βάσει του άρθρου Κ.3 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, σχετικά με την προτεινόμενη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος**

(1999/235/ΔΕΥ). (Επίσημη Εφημερίδα αριθμ. L 087 της 31/03/1999 σ. 0001 – 0002).

§ **Εισηγητική έκθεση του δεύτερου πρωτοκόλλου της σύμβασης για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Κείμενο που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 12 Μαρτίου 1999) (1999/C 91/02).** (Επίσημη Εφημερίδα ΑΡΙΘΜ. C 091 της 31/03/1999 σ. 0008- 0019).

§ **ΑΠΟΦΑΣΗ – ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 26^{ης} Ιουνίου 2001 για το ξέπλυμα χρήματος, τον προσδιορισμό, τον εντοπισμό, τη δέσμευση, την κατάσχεση και τη δήμευση των οργάνων και των προϊόντων του εγκλήματος (2001/500/ΕΥ).**

§ **Για την εφαρμογή του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου για την πρόληψη νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες πράξεις η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς εξέδωσε την παρακάτω απόφαση.**

ΑΠΟΦΑΣΗ 7463/1997/B-557

(ΦΕΚ Β' 557/7.7.97)

Πρόληψη Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες⁴⁵

⁴⁵ Παναγιώτης Δουβής, 2003: υποκεφάλαια 4,5,6,7,8,9,10 του πέμπτου μέρους (offshore δραστηριότητες και ξέπλυμα χρήματος).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

6.1. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Αναφορικά τα πλεονεκτήματα από τη σύσταση μιας offshore εταιρείας μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- § Η γρήγορη σύσταση με χαμηλό κόστος, ελάχιστο απαιτούμενο εταιρικό κεφάλαιο και εξαιρετικά περιορισμένες διατυπώσεις.
- § Η πλήρης ανωνυμία των πραγματικών μετόχων.
- § Η δυνατότητα σύστασης της εταιρείας με ένα μόνο μέτοχο.
- § Η μεταφορά των κερδών από υψηλά σε χαμηλά φορολογούμενες χώρες.
- § Η αποφυγή του πόθεν έσχες τόσο στην αγορά περιουσιακών στοιχείων, όσο και στη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.
- § Η αποφυγή της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας για επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται και απασχολούν προσωπικό στο εξωτερικό.
- § Η αποφυγή δεσμεύσεων ατομικής περιουσίας, με τη διασφάλιση από μελλοντικές διεκδικήσεις δανειστών.
- § Η αποφυγή φορολογικών επιβαρύνσεων.
- § Η πλήρης απαλλαγή του φόρου κληρονομιάς, δωρεάς, μεταβίβασης και γονικής παροχής σε περιπτώσεις ακινήτων.
- § Αποφυγή διεκδικήσεων συζύγων σε περίπτωση διαζυγίου.
- § Αποφυγή φόρου τόκου στις καταθέσεις.
- § Τραπεζικό απόρρητο που προστατεύει από ελέγχους και
- § Η μη ύπαρξη συναλλαγματικών περιορισμών⁴⁶.

Συνοψίζοντας τα παραπάνω πλεονεκτήματα από την ίδρυση μιας offshore εταιρείας σε σύγκριση με αυτή μιας ελληνικής επιχείρησης, έχουμε τις ακόλουθες παρατηρήσεις:

⁴⁶ Παναγιώτης Δουβής, 2003:σελ. 49.

§ Η ταχύτητα και απλότητα της σύστασή τους

Μια υπεράκτια εταιρεία μπορεί να συσταθεί σε μόλις μια μέρα, από ένα μοναδικό μέτοχο, χωρίς καμία προετοιμασία, αφού όλες οι λεπτομέρειες μπορούν να ρυθμιστούν εκ των υστέρων. Σε αντίθεση για τη σύσταση μιας ελληνικής εταιρείας, συμβολαιογράφου, εποπτευουσών αρχών καθώς και μια συνεννόηση μεταξύ των δύο κατ' ελάχιστων μετόχων για τον τρόπο λειτουργίας της υπό σύσταση εταιρείας.

§ Το χαμηλό κόστος της σύστασης και της λειτουργίας τους

Στις μέρες μας μια υπεράκτια εταιρεία μπορεί να συσταθεί με περίπου 750 δολάρια ΗΠΑ, χωρίς να είναι απαραίτητη η ανάμειξη δικηγόρου ή συμβολαιογράφου. Επιπλέον δεν υπάρχουν γραφειοκρατικά κόστη, όπως δημοσιεύσεις στο ΦΕΚ, εγγραφές στο οικείο επιμελητήριο κ.τ.λ.. Αναφορικά, εκτιμάται ότι τα έξοδα λειτουργίας των υπεράκτιων εταιρειών είναι μεταξύ 450 και 700 δολαρίων το χρόνο, ανάλογα με τη χώρα ίδρυσης. Αντίθετα, για τη σύσταση μιας ανώνυμης εταιρείας στην Ελλάδα, απαιτούνται κατ' ελάχιστο 70.000 ευρώ για το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας. Επίσης, στις υποχρεώσεις είναι ο φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου, το τέλος υπέρ της επιτροπής ανταγωνισμού, η αμοιβή του συμβολαιογράφου, η υποχρεωτική παράσταση δικηγόρου κ.τ.λ.. Επιπλέον, για τη διατήρηση της εταιρείας χρειάζεται η απασχόληση νομικού και οικονομικού συμβούλου, λόγω των πολυάριθμων διατυπώσεων της ελληνικής νομοθεσίας.

§ Η δυνατότητα διατήρησης της ανωνυμίας του μετόχου

Κατά τη σύσταση μιας υπεράκτιας εταιρείας, είναι καθ' όλα νόμιμη και δυνατή η διατήρηση της ανωνυμίας ως προς το πρόσωπο του ή των μετόχων αυτής. Πιο συγκεκριμένα, είτε δεν γίνεται γνωστοποίηση των μετόχων, είτε γνωστοποιούνται ονομαστικά μέτοχοι, οι οποίοι έχουν στην κατοχή τους τις μετοχές για λογαριασμό άλλων. Στην χώρα μας, η οποιαδήποτε μορφή σύστασης εταιρείας, απαιτεί την γνωστοποίηση των πραγματικών μετόχων στις αρμόδιες αρχές.

Βέβαια και στην Ελλάδα έχουν δραστηριοποιηθεί υπεράκτιες εταιρείες, συνήθως με περιουσιακό στοιχείο ένα ακίνητο μεγάλης αξίας. Υπολογίζεται ότι στην χώρα μας, λειτουργούν περίπου 3000 εταιρείες αυτής της μορφής.

Τα πλεονεκτήματα που αποκομίζουν από τη δημιουργία μιας υπεράκτιας εταιρείας για την αγορά ακίνητων περιουσιακών στοιχείων είναι τα εξής:

- Είναι νομικά πάρα πολύ δύσκολο να αποδειχθεί ο πραγματικός ιδιοκτήτης του ακινήτου, καθώς το όνομα του δεν εμφανίζεται πουθενά.
- Δεν υπάρχει τεκμήριο απόκτησης του ακινήτου, ούτε φορολογείται το κεφάλαιο για την αγορά του ακινήτου.
- Η αποφυγή δεσμεύσεων της ατομικής περιουσίας.
- Η αποφυγή φορολογικών επιβαρύνσεων.
- Η αποφυγή διεκδικήσεων από συζύγους.
- Σε περίπτωση κληρονομιάς, γονικής παροχής ή μεταβίβαση του ακινήτου ο νέος ιδιοκτήτης θα λάβει το σύνολο των μετοχών και δε θα καταβάλλει φόρο και
- Σε περίπτωση μεταβίβασης του ακινήτου δεν θα καταβληθεί φόρος υπεραξίας⁴⁷.

6.2. ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Αντικείμενο του παρόντος κειμένου είναι η σκιαγράφηση των υπεράκτιων εταιρειών από την σκοπιά του ελληνικού δικαίου, της ελληνικής έννομης τάξης και τα μειονεκτήματα αυτών, τα οποία είναι τα ακόλουθα :

- § Ο διεθνής ανταγωνισμός δεν εκδηλώνεται μόνο στο πεδίο των εμπορευμάτων και των υπηρεσιών, εκδηλώνεται και στο πεδίο εννόμων τάξεων. Οι υπεράκτιες εταιρείες είναι καρπός και εργαλείο του ανταγωνισμού των εννόμων τάξεων ή αλλιώς των δικαιοδοσιών.
- § Το νομικό μόρφωμα της υπεράκτιας εταιρίας αποτελεί ειδικότερα την απάντηση ορισμένων εννόμων τάξεων στην ενεργό ζήτηση που εκδηλώνεται διεθνώς α) για μεγαλύτερη εμπιστευτικότητα, μυστικότητα και ανωνυμία κατά τη διεξαγωγή των διεθνών συναλλαγών, β) για ταχύτητα και ευκαμψία ή ευλυγισία στη διοίκηση των νομικών προσώπων και την ρύθμιση των εσωτερικών σχέσεων των εταίρων, και γ) για ελάφρυνση των φορολογικών βαρών.
- § Τι είναι, όμως, η υπεράκτια εταιρία ή αλλιώς η «εταιρία διεθνών επιχειρήσεων» (international business company), κατά την ορολογία που υιοθέτησε προσφάτως η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου⁴⁸. Ως υπεράκτιες χαρακτηρίζονται αλλοδαπές

⁴⁷ Παναγιώτης Δουβής, 2003:σελ. 287.

⁴⁸ Σύγγραμμα, « Κύπρος ένα διεθνές επιχειρηματικό κέντρο », 1999 : σελ. 16, έκδοση κεντρική τράπεζα Κύπρου. Από την έρευνα του Φοίβου Χριστοδούλου, Καθηγητή Πανεπιστημίου Αθηνών 2001, κεντρικός ομιλητής του Συνδέσμου Ελλήνων Εμπορικών Λογιστών.

εταιρίες⁴⁹ ή γενικώς αλλοδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, ανεξαρτήτως νομικού τύπου, που ιδρύονται σε χώρες ή δικαιοδοσίας, στην οποία ισχύει ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς. Επίσης, διευθύνονται και ελέγχονται από τη χώρα αυτή –δηλαδή διατηρούν τυπική ή και ουσιαστική έδρα στη χώρα ιδρύσεως – αλλά είναι προορισμένες να δραστηριοποιούνται και να χρηματοδοτούνται αποκλειστικός από πηγες εκτός της χώρας ιδρύσεως, να έχουν, δηλαδή, αποκλειστικά υπερόρια δράση και αποκλειστικά αλλοδαπή χρηματοδότηση.

§ Το μόρφωμα αυτό διαδοθεί παγκοσμίως και χρησιμοποιείται ευρύτατα. Κυριαρχεί στους τομείς της ναυτιλίας, της αεροπλοΐας και των ασφαλίσεων. Υπολογίζεται ότι την τελευταία δεκαετία έχουν συσταθεί, παγκοσμίως, ένα εκατομμύριο υπεράκτιες εταιρείες. Τέτοιες εταιρείες κατέχουν στοιχεία ενεργητικού και υπερβαίνουν κατ' αξίαν το 3% του παγκοσμίου πλούτου και υπολογίζεται ότι περισσότερο από 50% των κεφαλαίων που διακινούνται παγκοσμίως, διακινούνται δια μέσω τέτοιων εταιριών. Συνεπώς, οι παράκτιες εταιρίες αποτελούν παράγοντα της διαδικασίας παγκοσμιοποίησης που βρίσκεται σε εξέλιξη.

§ Όμως, η ευρεία χρησιμοποίηση των υπεράκτιων εταιριών προκαλεί ήδη έντονες αντιδράσεις και μάλιστα από την πλευρά των οικονομικών προηγμένων και ισχυρών χωρών. Η αιτία είναι ότι, από την δράση των υπεράκτιων εταιριών, επηρεάζεται δυσμενώς η ομαλή λειτουργία της οικονομικής ζωής και μάλιστα παγκοσμίως.

§ Ο επηρεασμός, εκδηλώνεται κυρίως σε τρία πεδία, σύμφωνα με τις απόψεις των αντιδρώντων:

- Πρώτον, επηρεάζεται η σταθερότητα του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος. Θεωρείται, ότι οι υπεράκτιες εταιρίες συντείνουν στην αδιαφάνεια των αγορών⁵⁰ και συνεπώς στην επιτάχυνση και μεταφορά των κρίσεων που εκδηλώνονται στις αναδυόμενες, ιδίως αγορές, τις οποίες καθιστούν πιο ευάλωτες και εύθραυστες.

⁴⁹ Γεωργακόπουλος, εγχειρίδιο εμπορικού δικαίου, τόμος Α, τεύχος Β (εταιρείες και συνδεδεμένες επιχειρήσεις), β' έκδοση, 1996 : σελ. 609-624.

⁵⁰ Έρευνα του Alexander Lamfalussy (πηγή : μελέτη του Φοίβου Χριστοδούλου καθηγητής Π.Α 2001).

- Δεύτερον, η υπεράκτια εταιρία, ως μόρφωμα, προσφέρεται κατ' αρχήν και υπό προϋποθέσεις, μπορεί να χρησιμοποιείται ως κρίκος στη διαδικασία για ξέπλυμα χρήματος.

- Τέλος, διαβρώνεται δια μέσου των υπεράκτιων εταιριών, η φορολογική βάση των οικονομικά αναπτυγμένων χωρών. Η διάβρωση επιτυγχάνεται συνήθως με ένα εύστοχο φορολογικό σχεδιασμό (tax planning). Ο σχεδιασμός συνίσταται στον συνδυασμό της ισχύουσας, στην χώρα ιδρύσεως, ευνοϊκής φορολογικής μεταχείρισης της υπεράκτιας εταιρίας με τις προβλέψεις ενός πλέγματος διμερών συμβάσεων για την αποφυγή διπλής φορολογίας που έχει υπογράψει η χώρα ιδρύσεως. Από αυτή, χαρακτηρίζονται οι χώρες ιδρύσεως ως «φορολογικές οάσεις», «φορολογικά λιμάνια», «φορολογικά καταφύγια» ή «φορολογικοί παράδεισοι» αλλά και «ως κράτη πειρατές»⁵¹.

§ Επιπλέον, οι μεγάλες χώρες ανησυχούν γιατί χάνουν φορολογικά έσοδα. Οι αντιδράσεις παίρνουν την μορφή ανακοινώσεων από διεθνή, κυρίως σώματα ή οργανισμούς, οι οποίες μάλιστα περιέχουν και απειλές για την αμυντική λήψη αντιμέτρων, όπως π.χ. της ακύρωσης των συμβάσεων αποφυγής διπλής φορολογίας. Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Αναπτύξεως (ΟΟΣΑ), η ομάδα των οχτώ ισχυρότερων βιομηχανικών χωρών (G8) (διά του Forum Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας) αλλά και η Ευρωπαϊκή Ένωση, πρωτοστατούν στις αντιδράσεις.

§ Αλλά το νόημα των αντιδράσεων, δηλαδή εκείνο που κατ' ουσία ζητείται, είναι περισσότερη ρύθμιση. Και, συνεπώς, υπάρχει περισσότερη διαφάνεια και συνεργασία μεταξύ εποπτευουσών αρχών στα θέματα των υπεράκτιων εταιριών γενικώς.

§ Πιο συγκεκριμένα, οι υπεράκτιες εταιρίες απετέλεσαν πράγματι –και αποτελούν – μια διαφυγή προς την ελευθερία. Δηλαδή κινούνται, λίγο-πολύ, σε πεδίο non-droit, αν επιτρέπεται να χρησιμοποιήσουμε εδώ την ευρηματική και γενικότερη γόνιμη διάκριση του Καθηγητού Jean Carbonnier. Υπάρχει ελευθερία ώστε να μην καταλήγει σε ασυδοσία. Ελευθερία, δεν σημαίνει ότι το παν επιτρέπεται. Υπάρχουν πρακτικές βλαπτικές των διεθνών συναλλαγών και της διεθνούς οικονομικής σταθερότητας. Αυτό πρέπει να αναγνωρισθεί και οι

⁵¹ Άρθρο της «Le monde», 2000 . (πηγή : μελέτη του Φοίβου Χριστοδούλου καθηγητής Π.Α 2001).

πρακτικές αυτές να αποδοκιμασθούν, να απαγορευθούν, να εμποδιστούν και να σταματήσουν⁵².

§ Από την άλλη πλευρά, όμως, διαπιστώνεται, και διαπιστώνουν και οι αντιδρώντες, ότι αυτό δεν μπορεί να γίνει κατά τρόπον αποτελεσματικό μόνο με την θέσπιση νομικών απαγορεύσεων. Επίσης, ανεξαρτήτως του γενικότερου θέματος που αναφέρεται στην αρμοδιότητα και νομιμοποίηση ή μη των διεθνών σωμάτων, να προβαίνουν σε τέτοια ρύθμιση. Για αυτό το λόγο, γίνεται προσφυγή σε «κανόνες δεοντολογίας», δηλαδή κανόνες του λεγομένου «μαλακού δικαίου» (soft law), δηλαδή μη ευθέως ως εξαναγκασμούς με νομικά μέσα. Σ' αυτό το πεδίο κινείται π.χ. και ο Κώδικας Δεοντολογίας για την φορολογία των επιχειρήσεων, που υιοθέτησε το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης την 1^η Δεκεμβρίου 1997. Συνεπώς, ασκούνται πιέσεις στις υποψήφιες για ένταξη χώρες για συμμόρφωση προς τον Κώδικα αυτόν. Ήδη, όπως είναι γνωστό, η Κύπρος αναγκάστηκε να αναλάβει σχετική δέσμευση έναντι της Ευρωπαϊκής Ενώσεως.

§ Κατά το τέλος του έτους 2000, ο ΟΟΣΑ σύνταξε μία απογραφή των υπερπόντιων χηματοοικονομικών κέντρων. Και τα κατέταξε με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- Την καλύτερη ή χειρότερη εποπτεία.
- Το επικίνδυνο πνεύμα διεθνούς συνεργασίας
- Τη μη κατάχρηση του τραπεζικού απορρήτου και
- Την έμπρακτη αποδοκιμασία βλαπτικών πρακτικών.

Με την επιφύλαξη της συμμορφώσεως προς τα κριτήρια αυτά, θα μπορούσε, να γίνει δεκτό, ότι ο υγιής διεθνής φορολογικός ανταγωνισμός, δηλαδή ο ανταγωνισμός της προσφοράς κινήτρων χαμηλότερης φορολογίας, δεν ενέχει κάθε αυτόν τίποτε το μεμπτών. Πράγματι, άλλο η παράνομη φοροδιαφυγή και άλλο η νόμιμη αναζήτηση και διασφάλιση χαμηλότερης φορολογικής επιβάρυνσης. Αντίθετα, ο διεθνής φορολογικός ανταγωνισμός τείνει να αποβαίνει επωφελής τόσο για την παγκόσμια οικονομία όσο και για τους πολίτες. Αποβαίνει επωφελής, εφόσον περιορίζει και καθιστά αλυσιτελή την δυνατότητα των κυβερνήσεων να απομυζούν τους φορολογικούς και αντιστοίχως, να περιστέλλουν τις κρατικές σπατάλες. Με αυτό τον τρόπο, προάγεται και το

⁵² Πηγή : Jean Carbonnier «Flexible droit France» 3^η έκδοση, 1976, σελ. 56-58

αίτημα της φορολογικής δικαιοσύνης, προς την οποία πρέπει, κατά το Σύνταγμα, να είναι προσανατολισμένο το φορολογικό σύστημα.

Αξίζει να αναφερθεί ότι, το ειδικό καθεστώς των υπεράκτιων εταιρειών της Κύπρου που φαίνεται να συνδυάζει την εμπιστευτικότητα με το αίτημα ελέγχου της ουσιαστικής νομιμότητας. Ενώ, δηλαδή, παρέχει μυστικότητα, με το να επιτρέπει την αναγραφή στα δημόσια βιβλία, ουσιαστικά, διασφαλίζει συγχρόνως τον έλεγχο της αυθεντικότητας των προσώπων και της νομιμότητας των συναλλαγών, διαμέσου της υποχρεωτικής αναγγελίας της ταυτότητας των φυσικών προσώπων ή στα όποια ανήκουν, προς την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, η οποία δεσμεύεται από το απόρρητο.

§ Ο Michel Camdessus, πρώην πρόεδρος του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, είχε πει σχετικά με το θέμα, ότι πρέπει επιτέλους να οργανώσουμε παγκοσμίως αγορές αληθινά σύγχρονες και αληθινά πολιτισμένες. Αλλά αυτός ο εκπολιτισμός των αγορών, δεν γίνεται μόνο με διάταγμα ούτε με ευχολόγια του (μαλακού δικαίου). Γίνεται με επίγνωση και αγώνα για την γενικότερη πνευματική καλλιέργεια. Την οποία καλλιέργεια υπερτιμήσαμε και περιφρονήσαμε και μας υπενθυμίζει την αναγκαιότητά της η παγκοσμιοποίηση⁵³.

⁵³ Έρευνα Φοίβου Χριστοδούλου – καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι υπεράκτιες εταιρείες πρωτοεμφανίστηκαν την δεκαετία του '60, μετά τον 2^ο παγκόσμιο πόλεμο, κυρίως σε μικρά και μη αναπτυγμένα κρατίδια, με αποτέλεσμα την οικονομική ανάπτυξη των κρατιδίων αυτών. Αντίστοιχα, για τις μεγάλες επιχειρήσεις ήταν μία διέξοδος για την επέκτασή τους σε ειδικά φορολογικά καθεστώτα, αυξάνοντας έτσι ραγδαία τα κέρδη τους, λόγω του χαμηλού κόστους παραγωγής αλλά και της χαμηλής φορολογίας.

Αντίθετα, στην Ελλάδα, οι υπεράκτιες εταιρείες εμφανίστηκαν μεταγενέστερα, λόγω της ιδιόμορφης νομοθεσίας στη χώρα μας, όπου δεν επέτρεψε την ανάπτυξη τους. Οι offshore εταιρείες στην Ελλάδα εμφανίζονται κυρίως υπο την μορφή αγοράς ενός ακριβού ακινήτου.

Συμπερασματικά μπορούμε να αναφέρουμε ότι οι υπεράκτιες εταιρείες βοήθησαν πολλά μικρά κρατίδια στην οικονομική τους ανάπτυξη, καθώς τα ίδια δεν είχαν την ικανότητα να το επιτύχουν με διαφορετικό τρόπο. Αντίστοιχα για τις επιχειρήσεις ήταν ένας τρόπος ώστε να δικτυωθούν σ' ολόκληρο τον πλανήτη, επιτυγχάνοντας το άνοιγμα σε καινούργιες και παρθένες αγορές, καθώς και στην ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου.

Οι υπεράκτιες εταιρείες έχουν κατηγορηθεί και όχι άδικα για παράνομες δραστηριότητες, όπως η χρησιμοποίηση τους για το ξέπλυμα μαύρου χρήματος. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα την δημιουργία μιας διεθνής δυσπιστίας σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας τους αλλά και με τις δραστηριότητες τους. Επιτυγχάνοντας όμως τη σωστή λειτουργία τους και με τους κατάλληλους ρυθμιστικούς οργανισμούς μπορούν να αποφέρουν τεράστια οικονομικά οφέλη στις χώρες που λειτουργούν ως υπεράκτια κέντρα αλλά και στις επιχειρήσεις.

Βέβαια οποιαδήποτε ρύθμιση πρέπει να σέβεται, να προάγει και να μην καταπνίγει τον διεθνή φορολογικό ανταγωνισμό. Εξάλλου, πρέπει να ξεκινά από την αντίληψη ότι όντως αποτελεί ατομικό δικαίωμα των φορολογουμένων, ως ανθρώπων και ως πολιτών και πιο συγκεκριμένα παρέχεται το δικαίωμα σεβασμού της προσωπικότητας και της ιδιωτικής ζωής, δηλαδή, το να επιζητούν οι φορολογούμενοι την εμπιστευτικότητα στις οικονομικές συναλλαγές τους, εκτός, βεβαίως, εάν κατέχουν δημόσιο αξίωμα ή ενέχονται σε αξιόποινες πράξεις. Αντίθετα, η αξίωση

για χωρίς περιορισμούς πρόσβασης σε όλες τις οικονομικές πληροφορίες που αφορούν τον φορολογούμενο διεθνώς, καταλήγει να είναι απολυταρχική. Επίσης, καταλήγει να είναι αντίθετη προς την προσωπική ελευθερία την οποία προστατεύει και εγγυάται το Σύνταγμα και η οποία δεν νοείται ως ελευθερία υπό επίβλεψη.

Πιο συγκεκριμένα, όλα αυτά, είναι ζήτημα ορίων και κυρίως είναι ζήτημα μέτρου, προκειμένου, δηλαδή, να κρίνεται μέχρι ποιου σημείου είναι ορθό και πρέπει να ισχύει το ορθό. Αλλά είναι και ζήτημα πρακτικών δυνατοτήτων. Η αντίληψη πάντως που διατρέχει σε πολλές από τις πιο πρόσφατες επικρίσεις διεθνών σωμάτων – ότι, δηλαδή, οι υπεράκτιες εταιρείες πρέπει να θεωρούνται γενικός και καταρχήν ως ύποπτες για παράνομη ή και εγκληματική δραστηριότητα, μόνο επειδή εξασφαλίζουν εμπιστευτικότητα και μυστικότητα ενώ συγχρόνως επωφελούνται της δυνατότητας για χαμηλότερη φορολογία, αναγνωρίζεται ήδη ότι αποτελεί γενίκευση αυθαίρετη. Η προσοχή των αρμοδίων σωμάτων πρέπει να στρέφεται όχι εναντίων των χωρών χαμηλής φορολογίας αλλά εναντίων των παράνομων και εγκληματικών δραστηριοτήτων, όπως χαρακτηριστικά υποδεικνύει ήδη, απευθυνόμενος προς τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης ο Υπουργός Οικονομικών των ΗΠΑ Paul O' Neill⁵⁴.

Σήμερα στην Ελλάδα λειτουργούν περίπου 3000 υπεράκτιες εταιρείες. Σύμφωνα με την έρευνα μας, η χώρα μας, με τις κατάλληλες νομοθετικές τροποποιήσεις, τους αντίστοιχους ρυθμιστικούς οργανισμούς ώστε να αποφεύγεται η παραβατική λειτουργία των offshore αλλά και το πλεονέκτημα της γεωγραφικής μας θέσης, καθώς βρισκόμαστε στο κέντρο τριών ηπείρων (Ευρώπης, Ασίας και Αφρικής) θα μπορούσε να προσελκύσει το ενδιαφέρον πολλών μεγάλων επιχειρήσεων μετατρέποντας τη χώρα μας σε παγκόσμια οικονομική δύναμη.

⁵⁴ Άρθρο της «the wall street», 2001 (πηγή : www.tovima.gr/search_results.php).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

§ Πώς η Κύπρος έγινε «παράδεισος»

Τι αποκαλύπτει ο πρώην Πρόεδρος κ. Γ. Βασιλείου

ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΤΣΑΟΥΣΗ

Πάνω από 22.000 εταιρείες διεθνών δραστηριοτήτων από τη ναυτιλία και το εμπόριο ως τις τηλεπικοινωνίες και την εξόρυξη πετρελαίου που εκπροσωπούν τα συμφέροντα ισχυρών οικονομικών και επιχειρηματικών ομίλων έχουν επιλέξει ως τόπο εγκατάστασης αλλά και βάση εξόρμησής τους το έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας, που τα τελευταία χρόνια με σταθερά και συνεπή βήματα έχει μετεξελιχθεί σε ένα μικρό φορολογικό και επιχειρηματικό παράδεισο στην άκρη της Ανατολικής Μεσογείου.

Αλλά η Κύπρος παρ' όλα αυτά διαφέρει από τους «συνήθεις» φορολογικούς παραδείσους που εξακολουθούν να λειτουργούν σε αρκετές περιοχές της Ευρώπης, από την πορτογαλική Μαδέιρα και την ιρλανδική πρωτεύουσα ως τα πολυθρόνητα νησιά του «καναλιού» της Μάγχης. Και αυτό γιατί η Κύπρος μέσα σε λίγα χρόνια πέτυχε, αξιοποιώντας τις ιστορικές ευκαιρίες, να γίνει μια πύλη από την οποία διέρχονται όλες οι επενδύσεις από τις αναπτυσσόμενες αγορές της Δύσης προς τις αναδυόμενες αγορές της Ανατολής και αντιστρόφως.

Οι εταιρείες καναδικών συμφερόντων, που δραστηριοποιούνται στον τομέα εξόρυξης πετρελαίου στη Σιβηρία, έχουν μεταφέρει από το μακρινό Βανκούβερ και το Τορόντο την έδρα τους στη Λευκωσία. Το ίδιο συμβαίνει και με εταιρείες ρωσικών συμφερόντων, που επενδύουν στις πιο διαφορετικές επιχειρηματικές δραστηριότητες σε ολόκληρο τον κόσμο. Μάλιστα, οι ρυθμοί εγκατάστασης υπεράκτιων εταιρειών, ρωσικών και άλλων ανατολικοευρωπαϊκών συμφερόντων, είναι εντυπωσιακοί. Τουλάχιστον το 60% των νέων εταιρειών που εγκαθίστανται τα τελευταία τρία χρόνια στο νησί προέρχονται από χώρες που «ανακαλύπτουν» τον καπιταλισμό.

Οι υπεράκτιες εταιρείες offshore companies που εγκαταστάθηκαν στη μεγαλόνησο την πενταετία 1990-1995 φθάνουν τον αριθμό των 3.080, ενώ μόνο το 1995 οι εταιρείες αυτής της μορφής φθάνουν τις 4.985. Από αυτές, οι 1.168 αναπτύσσουν ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων και απασχολούν γύρω στα 6.600 άτομα, από τα οποία οι 2.170 είναι Κύπριοι. Το 1995 οι υπεράκτιες εταιρείες προσέφεραν 161 εκατομμύρια λίρες, ποσό που αντιπροσωπεύει το 15,5% του συνόλου άδηλων πόρων του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. Ωστόσο, τα οικονομικά οφέλη που αποκομίζει η Κύπρος από την παρουσία των χιλιάδων υπεράκτιων εταιρειών είναι πολύ μεγαλύτερα από ό,τι φαίνεται. Άλλωστε, χωρίς τις υπεράκτιες εταιρείες ορισμένοι επαγγελματικοί κλάδοι, όπως δικηγόροι, λογιστές, μηχανικοί και σύμβουλοι επιχειρήσεων, θα αντιμετώπιζαν εντονότερο πρόβλημα απασχόλησης, με μοναδική εναλλακτική δυνατότητα τον παραδοσιακό δρόμο της μετανάστευσης.

Οι πολιτικές επιλογές

Το μυστικό της επιτυχίας

Ποιο είναι, το μυστικό της «εισβολής» χιλιάδων εταιρειών διεθνών δραστηριοτήτων που άλλαξαν άρδην τα οικονομικά (και όχι μόνο) δεδομένα του νησιού; Ο κατάλληλος άνθρωπος για να το «αποκαλύψει» και να το εξηγήσει δεν είναι άλλος από τον πρώην πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Γιώργο Βασιλείου, που με τις πολιτικές επιλογές και πρωτοβουλίες του συνέβαλε τα μέγιστα στη μετεξέλιξη της Κύπρου σε ένα σύγχρονο και εξειδικευμένο οικονομικό - επιχειρηματικό κέντρο, σε μία (τηρουμένων των αναλογιών) «Σιγκαπούρη της Μεσογείου».

Ο κ. Βασιλείου αποδίδει την επιτυχία του εγχειρήματος, το οποίο συμπίπτει χρονικά με την προεδρική θητεία του, σε μια σειρά από πολιτικές επιλογές και αποφάσεις. Οι αποφάσεις αυτές επέτρεψαν την καθιέρωση σταθερού καθεστώτος φορολογικών κινήτρων και γενικότερα φιλικού οικονομικού και διοικητικού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο κλήθηκαν να δραστηριοποιηθούν οι ξένοι επενδυτές.

Ένα τέτοιο περιβάλλον, κατά τον κ. Βασιλείου, δεν μπορούσε παρά να χαρακτηρίζεται, πέραν όλων των άλλων, από απλοποιημένες διαδικασίες εγκατάστασης και λειτουργίας και από έλλειψη γραφειοκρατίας και διοικητικών

παρεμβάσεων της δημόσιας διοίκησης. Παράλληλα, έπαιξαν τον δικό τους θετικό ρόλο η ύπαρξη αξιόλογης, για τα διεθνή δεδομένα, τηλεπικοινωνιακής υποδομής και η δυνατότητα απασχόλησης εξειδικευμένου προσωπικού σε όλους τους επαγγελματικούς τομείς που ενδιέφεραν τους ξένους επενδυτές (γραμματειακή υποστήριξη υψηλών προδιαγραφών, ελεγκτές - λογιστές, δικηγόροι, εκτιμητές, σύμβουλοι επιχειρηματιών κ.ά.).

«Δεν σηκώσαμε καμία σημαία ευκαιρίας αλλά επιδιώξαμε να αλλάξουμε τη μοίρα της ίδιας της Κύπρου. Η δημιουργία αυτού του υπεράκτιου τομέα παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών σε όλους τους τομείς των διεθνοποιημένων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων έδωσε χωρίς αμφιβολία νέα ώθηση και προοπτική στην κυπριακή οικονομία, που τα οφέλη της δεν περιορίζονται μόνο στην περιοχή των οικονομικών μεγεθών. Η ίδια η θέση της Κύπρου στη διεθνή σκακιέρα ενισχύθηκε χάρη σε αυτή την ανάπτυξη», επισημαίνει ο κ. Βασιλείου. Ο ίδιος, όπως εξηγεί, είχε επιδιώξει να κάνει το σχέδιό του πραγματικότητα πολύ καιρό προτού αναμειχθεί στην πολιτική, αξιοποιώντας την πολύχρονη προσωπική του επιχειρηματική εμπειρία.

Η «εισβολή» των Ρώσων

Ο ρόλος του Γκορμπατσόφ και οι εντολές του Γέλτσιν

Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας την εποχή εκείνη, ο κ. Γιώργος Βασιλείου δεν άφησε ανεκμετάλλευτη την ιστορική ευκαιρία της «μετάβασης από το ένα οικονομικό σύστημα στο άλλο» της Σοβιετικής Ένωσης και των άλλων ανατολικών χωρών. Με προσωπικό αγώνα έπεισε τους Ρώσους ότι ο δρόμος για να «μάθουν» τον καπιταλισμό περνάει από την Κύπρο. Δεν χρειαζόταν τίποτα περισσότερο από το να ξοδεύσουν λίγες ώρες σε ένα ταξίδι προς τον Νότο για να ανακαλύψουν τις δυνατότητες που είχαν να ενταχθούν ομαλά στο διεθνές επιχειρηματικό παιχνίδι.

Αναφερόμενος στα θετικά αποτελέσματα αυτών των επιλογών και των αποφάσεών του ο κ. Βασιλείου λέγει:

«Ο παράγοντας που συνέβαλε ιδιαίτερα στη δυναμική ανάπτυξη του υπεράκτιου τομέα τα τελευταία χρόνια ήταν ο ερχομός των Ρώσων. Αυτό έγινε ως αποτέλεσμα της πολύ συνειδητής προσπάθειας που ξεκίνησα αμέσως μόλις ο Μιχαήλ Γκορμπατσόφ άρχισε

την περεστρόικα και οδήγησε στην περίφημη συμφωνία για την "ελεύθερη οικονομική περιοχή" του Κράσνονταρ στη Νότια Ρωσία, που δυστυχώς δεν υλοποιήθηκε από τους διαδόχους μου. Και ήταν μια καταπληκτική ευκαιρία καθώς κανένας δεν φανταζόταν ότι η Ρωσία θα δεχόταν να δημιουργηθεί μια κοινή εταιρεία ανάπτυξης στην περιοχή με δύο συμπροέδρους, τον Ρώσο και τον Κύπριο πρόεδρο. Αλλά το μήνυμα που περάσαμε εκείνη την εποχή ήταν ένα και μόνο: "Ρώσοι, εμείς είμαστε φίλοι σας και δεν έχετε τίποτα να φοβηθείτε από την Κύπρο". Πετύχαμε να δείξουμε σε μια μεταβατική περίοδο για τη Ρωσία ότι η Κύπρος όχι μόνο είναι έτοιμη να υποδεχθεί υπεράκτιες εταιρείες ρωσικών συμφερόντων, αλλά διαθέτει σοβαρούς θεσμούς και η πολιτική της ηγεσία σταθερή βούληση να σταθεί αρωγός σε όσους θα επέλεγαν να αναπτύξουν διεθνείς εμπορικές και οικονομικές δραστηριότητες εγκαθιστάμενοι στο νησί. Κάτι που βοήθησε ιδιαίτερα ήταν ότι η Κύπρος έγινε η δεύτερη τηλεπικοινωνιακή έξοδος της Ρωσίας προς τον κόσμο. Σημειώνω ότι εκείνη την εποχή η Ρωσία είχε τρεις επιλογές: την Κύπρο, τη Ρώμη και τη Φρανκφούρτη. Πήγα λοιπόν στον πρόεδρο Γέλτσιν και του είπα: "Η Ρώμη και η Φρανκφούρτη ανήκουν σε δύο μεγάλες χώρες. Αλλά σκέψου, ποια χώρα είναι η πιο φιλική προς εσάς;". Ο Γέλτσιν δεν χρειάστηκε πολλή ώρα να το σκεφθεί και έδωσε αμέσως οδηγίες για να υπογραφεί η συμφωνία προκειμένου να περνούν όλες οι τηλεπικοινωνίες της Ρωσίας για τη Μεσόγειο και τη Νότια Ευρώπη μέσω της Κύπρου. Έτσι, ήλθαν και έφτιαξαν υπεράκτιες εταιρείες, υπεράκτιες τράπεζες πάνω από δέκα τράπεζες, αγόρασαν σπίτια, έκαναν εγκαταστάσεις κλπ. Το ίδιο έγινε και με εταιρείες που ήρθαν από τις πρώην σοσιαλιστικές χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Στο μεταξύ οι αμερικανικές και οι канаδικές εταιρείες, που λόγω των συμφωνιών αποφυγής διπλής φορολογίας είχαν εγκατασταθεί και λειτουργούσαν στο νησί, συνειδητοποίησαν με την πάροδο του χρόνου ότι η Κύπρος ήταν η καλύτερη βάση εξόρμησης για την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων και επενδυτικών - επιχειρηματικών σχεδίων στην Ανατολική Ευρώπη, στη Ρωσία και στις άλλες χώρες του Εύξεινου Πόντου και του Καυκάσου. Έτσι, γίναμε μια πύλη από τη Δύση προς την Ανατολή και αντιστρόφως. Από παλιά πίστευα ότι η Κύπρος πρέπει να μετεξελιχθεί σε κέντρο παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών σε ξένους. Όταν εκλέχθηκα Πρόεδρος, βρήκα εν ισχύ μια νομοθεσία για την εγκατάσταση υπεράκτιων εταιρειών στο νησί και από τις επαφές που είχα με εκπροσώπους αυτών των εταιρειών συνειδητοποίησα ότι υπάρχει ένα σημαντικό ενδιαφέρον για να χρησιμοποιήσουν περισσότερο την Κύπρο. Το βασικό πράγμα που ήθελαν αυτές οι εταιρείες ήταν να νιώσουν ότι το κράτος ήταν φιλικό προς αυτές, κάτι που ήταν σταθερή επιδίωξή μας. Παράλληλα προωθήσαμε αμέσως μετά την

εκλογή μου το 1988 την υπογραφή και την υλοποίηση διμερών συμφωνιών για την αποφυγή διπλής φορολογίας, διότι αυτό είναι η βάση για να μπορεί να δουλέψει μια ξένη εταιρεία ως υπεράκτια εταιρεία στην Κύπρο ή σε οποιαδήποτε άλλη χώρα. Και αυτό συμβαίνει γιατί, αν δεν υπάρχει τέτοιο καθεστώς, η εταιρεία έχει προβλήματα στη χώρα της. Αλλά η επιτυχία μας ήταν όταν καταφέραμε μετά από προσωπικό αγώνα δύο και πλέον ετών να συμφωνήσει το αμερικανικό Κογκρέσο για συμφωνία αποφυγής της διπλής φορολογίας με την Κύπρο. Σημειώστε ότι η Κύπρος είναι ίσως η μοναδική χώρα στον κόσμο που διαθέτει μια τέτοια συμφωνία και με τις ΗΠΑ και με τις διάδοχες χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης».

Δούλεψε αυτό το καθεστώς; Εγκαταστάθηκαν εταιρείες αμερικανικών συμφερόντων στην Κύπρο;

«Ένα στοιχείο θα σας πω που δείχνει την επιτυχία των πρωτοβουλιών μας: όλες οι εταιρείες που ασχολούνται με όλο το πλέγμα των δραστηριοτήτων γύρω από την εξόρυξη πετρελαίου στη Σιβηρία είναι εγκατεστημένες στην Κύπρο. Παράδειγμα, όλες οι καναδικές εταιρείες που δουλεύουν στη Σιβηρία όχι μόνον είναι εγκατεστημένες στο νησί, αλλά έχουν μεταφέρει και την έδρα τους από το Βανκούβερ και το Τορόντο στην Κύπρο».

Άρα δεν φιλοξενείτε απλώς ξένες εταιρείες που θέλουν για φορολογικούς λόγους να έχουν μια «ταχυδρομική θυρίδα» στην Κύπρο.

«Ασφαλώς και όχι. Γι' αυτό και εμείς επιδιώξαμε να δημιουργήσουμε υποδομές σε όλους τους τομείς. Οι εταιρείες που άρχισαν να έρχονται βρήκαν εξειδικευμένο προσωπικό, καλές τηλεπικοινωνίες, έλλειψη γραφειοκρατίας στις σχέσεις τους με τις δημόσιες υπηρεσίες, ευκολία στην παροχή των διαφόρων αδειών κλπ. και, το σημαντικότερο, σταθερότητα στους κανόνες λειτουργίας καθώς κανένας ξένος επενδυτής δεν θέλει ο κάθε δημόσιος υπάλληλος ή ο κάθε διευθυντής να δίδει τη δική του ερμηνεία στις διατάξεις των νόμων».

Αναπτύξατε ένα πολύπτυχο αρχών σταθερότητας που είναι αναγκαία προϋπόθεση για την υποδοχή ξένων επενδύσεων σε μια αναπτυσσόμενη αγορά. Πώς πετύχατε σε αυτόν τον κρίσιμο τομέα της εμπιστοσύνης και της αξιοπιστίας του κράτους στις σχέσεις του με τους επενδυτές;

«Σίγουρα. Έτσι είναι. Μια εταιρεία πιθανόν να μην την ενδιαφέρει να πληρώσει και μεγαλύτερο φόρο εισοδήματος, φτάνει να έχει το κεφάλι της ήσυχο, να μπορεί να έχει εύκολη πρόσβαση στις τηλεπικοινωνίες ή να μπορεί να λύσει τα προβλήματά της κλπ. Αυτό που εμείς κάναμε στα χρόνια της προεδρικής θητείας μου ήταν να κάνουμε την Κύπρο τηλεπικοινωνιακό κέντρο για όλη την περιοχή. Βάλαμε υποβρύχια καλώδια και συνδεθήκαμε με την Αίγυπτο, τη Συρία, το Ισραήλ· συνδεθήκαμε με τη Γαλλία και μετά από πολλούς καβγάδες καταφέραμε τον ΟΤΕ και ποντίσαμε δύο καλώδια προς την Κρήτη και την Αθήνα. Η ουσία ήταν ότι η Κύπρος μπόρεσε να παίξει ρόλο ως υπεράκτιο κέντρο αφού μπόρεσε προηγουμένως να αποκτήσει την απαραίτητη τηλεπικοινωνιακή υποδομή. Την ίδια στιγμή δώσαμε αρμοδιότητες στην κεντρική τράπεζα της Κύπρου έτσι ώστε να είναι ο μοναδικός φορέας επίλυσης όλων των προβλημάτων που είχαν οι υπεράκτιες εταιρείες που ήρθαν στο νησί».

Μας λέτε, λοιπόν, ότι μειώσατε στο μέγιστο δυνατό τις δΟΣΟΛΗΨΙΕΣ και τις συναλλαγές των ξένων επενδυτών με τις κυπριακές δημόσιες υπηρεσίες.

«Ακριβώς αυτό. Τα πάντα μεταφέρθηκαν σε έναν φορέα, που ήταν η κεντρική τράπεζα. Το μοναδικό θέμα με το οποίο ασχολείτο και άλλη δημόσια υπηρεσία ήταν η παροχή άδειας εργασίας. Αλλά και εκεί απλοποιήσαμε τις διαδικασίες και από τη στιγμή όπου μία ξένη εταιρεία έπαιρνε την άδεια εγκατάστασης από την κεντρική τράπεζα, δεν αντιμετώπιζε και σε αυτόν τον τομέα κανένα ιδιαίτερο πρόβλημα. Επιπλέον, αυτό που προσπαθήσαμε να δώσουμε σε όλες τις επαφές μας με τους εκπροσώπους των υπεράκτιων εταιρειών ήταν ότι οι πόρτες του Προεδρικού Μεγάρου είναι ανοιχτές για οποιοδήποτε παράπονο.

Όλα αυτά έγιναν γιατί εξαρχής γνώριζα, λόγω της δικής μου προσωπικής εμπειρίας, ότι το οποιοδήποτε θεσμικό καθεστώς ή το όποιο φορολογικό κίνητρο δεν μπορεί να λειτουργήσει από μόνο του αν δεν υπάρχει μια συνεχής και συνεπής παρακολούθηση και έλεγχος από την πλευρά του κράτους. Ακόμη κι αν υπάρχει το καλύτερο θεσμικό πλαίσιο, δεν είναι αρκετό για να σου φέρει το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα. Και εμείς σε αυτό το σημείο δεν εφησυχάσαμε ούτε στιγμή. Εκ παραλλήλου κινηθήκαμε δραστήρια και στο εξωτερικό. Διοργανώσαμε ειδικές εκδηλώσεις προβολής της Κύπρου ως διεθνούς οικονομικού και επιχειρηματικού κέντρου στο Λονδίνο, στο Χονγκ Κονγκ, στο Τόκιο, στη Νέα Υόρκη και αλλού».

Με δυο λόγια, «πουλήσατε» ως προϊόν την ιδέα της Κύπρου ως διεθνούς οικονομικού και επιχειρηματικού κέντρου της περιοχής της Ανατολικής Μεσογείου.

«Ακριβώς, όπως το είπατε, ως προϊόν. Και προσωπικώς εγώ έκανα, θυμάμαι, στη Νέα Υόρκη δύο παρουσιάσεις σε επιχειρηματίες και όπου πήγαινα για επίσημη ή ανεπίσημη επίσκεψη είτε αυτό ήταν στο Κάιρο είτε στην Αυστραλία ή σε κάποια από τις μεγάλες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες προσπαθούσα να δω και να μιλήσω με τους εκπροσώπους συλλογικών επιχειρηματικών φορέων αλλά και ιδιαίτερα με μεγάλους επιχειρηματίες, δηλαδή με τους εκπροσώπους των κινητήριων δυνάμεων μιας κοινωνίας. Αυτό ήταν μια πολύ συνειδητή προσπάθεια που σε ένα μεγάλο βαθμό εξυπηρετούσε και την ανάδειξη του εθνικού προβλήματος της Κύπρου»⁵⁵.

§ Δημοσιεύματα της εφημερίδας “Βήμα”. Κείμενο του Σταύρου Γεωργιάδη “Η αλήθεια για την φορολόγηση των offshore εταιρειών”.

Οι ενδιαφερόμενοι να επενδύσουν σε ακίνητα στη χώρα μας έχουν την ευχέρεια επιλογής μεταξύ περισσότερων φορέων κατάλληλων για την πραγματοποίηση της επένδυσής τους. Ειδικά όσον αφορά τα εταιρικά σχήματα, ανάμεσα στα νομικά πρόσωπα που μπορεί να επιλέξει κανείς συγκαταλέγονταν μέχρι πρότινος – και θεωρητικός συγκαταλέγονται ακόμη- και οι λεγόμενες offshore εταιρείες. Η επιλογή της απόκτησης ενός ακινήτου στο όνομα μιας Offshore αποτελούσε μια καθ’ όλα σύννομη επιχειρηματική επιλογή, η οποία είχε τόσα πλεονεκτήματα όσο και μειονεκτήματα έναντι της επιλογής ενός άλλου εταιρικού σχήματος, όπως π.χ. μιας Α.Ε. ή Ε.Π.Ε.

Στα πλεονεκτήματα συγκαταλέγονται κυρίως οι μειωμένες διατυπώσεις δημοσιότητας και συνακόλουθα το ελάχιστο λειτουργικό κόστος, καθώς και το γεγονός ότι δεν υπήρχε υποχρέωση ονομαστικοποίησης των μετοχών της εταιρείας ακόμη και αν έχει επενδύσει πλέον του 60% των κεφαλαίων σε ακίνητα, υποχρέωση που ισχύει για τις Α.Ε. από το έτος 1994. από την άλλη, στα μειονεκτήματα συγκαταλέγονταν η κατά πολύ αυστηρότερη φορολόγηση σε σχέση με τις λοιπές εταιρικές μορφές. Και αυτό γιατί – αντίθετα με ό, τι σκοπίμως παραφिमολογείται οι

⁵⁵ Πηγή : www.fbcyprus.com/keyword=offshore

Offshore εταιρείες υπάγονται απεριόριστος στο Φόρο Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας, φορολογούνται για τα – πραγματικά ή τεκμαρτά – εισοδήματα τους με τον υψηλότερο συντελεστή (ως και 45%) και δεν δικαιούνται να προβαίνουν σε αποσβέσεις παγίων αλλά ούτε και σε εκπτώσεις δαπανών, αφού δεν τους επιτρέπεται σε αυτήν την περίπτωση η τήρηση λογιστικών βιβλίων. Θεωρείται βέβαια αυτονόητο ότι οι εταιρείες αυτές υπόκεινται κανονικά και σε όλους τους άλλους φόρους που σχετίζονται με την κατοχή ενός ακινήτου, όπως ο φόρος μεταβίβασης, ο φόρος υπεραξίας, το τέλος της ακίνητης περιουσίας κ.ο.κ.

Τα παραπάνω εξηγούν και την μικρή διάδοση των Offshore εταιρειών στην χώρα μας (2500 εταιρείες, κατά τους υπολογισμούς του Υπουργείου Οικονομικών, έναντι άνω των 10 εκατομμυρίων Α.Ε.). Τη λύση της Offshore εταιρείας επέλεξαν κυρίως επενδυτές ακινήτων οικιστικού χαρακτήρα – τα οποία έχουν χαμηλές δαπάνες συντήρησης και μικρή απόδοση της επένδυσης – συνήθως λόγω του χαμηλού λειτουργικού κόστους σε σύγκριση με μία Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. Το κράτος από την άλλη πλευρά όλα αυτά τα χρόνια “αγκάλιαζε” τις Offshore εταιρείες χορηγώντας τους Α.Φ.Μ. προϋπόθεση απαραίτητη για την απόκτηση του ακινήτου εισπράττοντας κάθε έτος τους αναλογούντες φόρους εισοδήματος και κεφαλαίου.

Σήμερα το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης θέτει την επιπλέον φορολόγηση των ακινήτων των Offshore εταιρειών ως αιχμή του δόρατος της επιχειρούμενης φορολογικής μεταρρύθμισης τόσο από επικοινωνιακής όσο και από εισπρακτικής απόψεως. Σε επικοινωνιακό επίπεδο επιχειρεί δημαγωγικά να επιβάλει ένα αμαρτωλό προσωπείο στις εταιρείες αυτές ενώ κατ’ ουσία επιδιώκει να εξασφαλίσει τη χρηματοδότηση των πολυδιαφημισμένων φοροελαφρύνσεων της με την επιβολή του παράλογου φόρου τους 3% επί της αξίας του ακινήτου της Offshore.

Με την πρόταση της αυτή η κυβέρνηση προχωρεί σε μία παγκόσμια πρωτοτυπία: τη στιγμή που άλλες έννομες πράξεις και οι αρμόδιοι διεθνής οργανισμοί μοχθούν για τη χαλιναγώγηση των παράνομων δραστηριοτήτων που διεξάγονται μέσω Offshore εταιρειών φαντασμάτων (και οι διατάξεις για τη μη απόσβεση δαπανών που τιμολογούνται από Offshore εταιρεία, οι οποίες περιέχονται σε άλλο σημείο του νομοσχεδίου, είναι πράγματι ένα επιτυχές βήμα προς την κατεύθυνση αυτή), η Ελληνική κυβέρνηση “λύνει τον γόρδιο δεσμό” επιβάλλοντας έναν νέο φόρο κεφαλαίου στις Offshore εταιρείες ιδιοκτήτριες ακινήτων στην

Ελλάδα, οι οποίες όμως ούτε παράνομες δραστηριότητες ασκούν ούτε σχετίζονται με κάποιον τρόπο με τις παρανομίες.

Με άλλα λόγια ακόμα το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης δράττετε του σχετικού θορύβου και επιχειρεί να χρηματοδοτήσει τη φορολογική του μεταρρύθμιση επιβάλλοντας ένα φοροεισπρακτικό “χαράτσι στις καθ’ όλα νόμιμες και ήδη φορολογικά επιβαρυνμένες Offshore ιδιοκτήτριες ακινήτων”. Οι εταιρείες αυτές μόνο φαντάσματα δεν μπορούν να χαρακτηριστούν, αφού είναι δημοσίως και πανηγυρικά συνδεδεμένες με ένα ακίνητο και σε καμιά περίπτωση βέβαια δεν διανοείται κανείς να τις χρησιμοποιήσει ως όχημα για την διεξαγωγή παράνομων δραστηριοτήτων.

Καμιά άλλη προηγούμενη χώρα δεν επιβάλλει ειδικό φόρο κεφαλαίου στις Offshore ιδιοκτήτριες ακινήτου στο έδαφος της, αφού με βάση τις διεθνώς παραδεδεγμένες αρχές του φορολογικού δικαίου ο φόρος κεφαλαίου και ο φόρος εισοδήματος που σχετίζονται με την κατοχή ενός ακινήτου εισπράττονται ούτως ή άλλως από τη χώρα όπου βρίσκεται το ακίνητο, ανεξαρτήτως του status του ιδιοκτήτη του. Οι Offshore εταιρείες δηλαδή ως ιδιοκτήτριες ακινήτων δεν απολαμβάνουν κάποιο ιδιαίτερο φορολογικό προνόμιο, αλλά αντιμετωπίζονται όπως και όλοι οι άλλοι φορολογούμενοι.

Ασφαλώς υπάρχουν Offshore εταιρείες που χρησιμοποιούνται για την διενέργεια παράνομων συναλλαγών, ξεπλύματος βρώμικου χρήματος, χρηματιστηριακής κερδοσκοπίας, υπερτιμολογήσεων και άλλων συναφών δραστηριοτήτων. Οι εταιρείες όμως αυτές δεν έχουν καμία σχέση με τις Offshore εταιρείες που είναι ιδιοκτήτριες ακινήτων οι οποίες καλούνται να πληρώσουν τώρα το τίμημα μιας δημαγωγικής προπαγάνδας αλλά και των ελλειμμάτων του κρατικού προϋπολογισμού. Εξάλλου υπάρχουν εξίσου πολυάριθμες Α.Ε. και Ε.Π.Ε. που εμπλέκονται σε παράνομες δραστηριότητες, υπερτιμολογούν, εκδίδουν εικονικά τιμολόγια και δεν αποδίδουν στο κράτος τον οφειλόμενο Φ.Π.Α. Ουδείς όμως σκέφτηκε να επιβάλει ένα ανάλογο ετήσιο χαράτσι γενικά επί των εταιρειών αυτών, δικαίων και αδικών.

Αν πάλι το κράτος φοβάται ότι η δυνατότητα διατήρησης ανώνυμων των μετόχων, που ισχύει για τις Offshore εταιρείες, έχει ως συνέπεια πως το ακίνητο μπορεί στην ουσία να αλλάξει χέρια χωρίς να πληρωθούν οι σχετικοί φόροι, θα μπορούσε να επιβάλλει στις εταιρείες αυτές την υποχρέωση να δηλώνουν κατ’ έτος

(π.χ. με την υποβολή της δήλωσης ΦΜΑΠ) μέσω του φορολογικού εκπροσώπου τους τα ονόματα των φυσικών προσώπων – μετόχων. Έτσι θα μπορούσαν να ελεγχθούν πιθανές μεταβιβάσεις, οι οποίες όμως – αν και θεωρητικά δυνατές – στην πράξη σπάνιος λαμβάνουν χώρα διότι δεν υπάρχει αξιόπιστος τρόπος για να εξασφαλιστεί ο νέος κτήτορας έναντι ενδεχόμενων κρυφών αξιώσεων τρίτων κατά του νομικού προσώπου της Offshore εταιρείας που πρόκειται να αποκτήσει. Ουσιαστικό πεδίο ελέγχου μένει συνεπώς μόνο η τυχόν αλλαγή στο πρόσωπο του μετόχου λόγω κληρονομικής διαδοχής.

Αν παρ' όλα αυτά το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης επιμένει στην επιβολή του άδικου και παράλογου αυτού φόρου, θα πρέπει τουλάχιστον στο πλαίσιο ενός ευνομούμενου κράτους δικαίου να δώσει την δυνατότητα στους επενδυτές να απαλλαγούν από το όχημα της Offshore επιτρέποντας εφάπαξ και εντός ορισμένης προθεσμίας την αφορολόγητη μετατροπή του επενδυτικού σχήματος με τη μεταβίβαση του ακινήτου κατ' επιλογή σε άλλης μορφής εταιρεία ή στα φυσικά πρόσωπα – μετόχους.

Αναλογιζόμενοι πάντως τις παραπάνω πρακτικές, οι οποίες παραπέμπουν στην Ελλάδα της δεκαετίας του '80, και τη συνακόλουθη ανασφάλεια δικαίου δεν θα πρέπει να απορούμε γιατί οι περίφημες επενδύσεις κεφαλαίων από το εξωτερικό δεν έφτασαν ποτέ στην χώρα μας⁵⁶.

§ Δημοσίευμα της εφημερίδας “Ναυτεμπορική” για την “Απάτη της Alcoa στο Μπαχρέιν”

Ένα μεγάλο σκάνδαλο διαφθοράς στο οποίο εμπλέκεται αμερικανική εταιρεία έχει αναστατώσει το τελευταίο διάστημα το Μπαχρέιν. Ο κολοσσός παραγωγής αλουμινίου Alcoa κατηγορείται για απάτη και δωροδοκίες χαμηλόβαθμων αξιωματούχων του εμιράτου. Η υπόθεση έχει μάλιστα φτάσει ενοποιών αμερικανικού δικαστηρίου.

Σε σχετική αγωγή, που έχει καταθέσει η κρατικά ελεγχόμενη Aluminium Bahrain (Alba) στο δικαστήριο του Πίτσμπεργκ, υποστηρίζεται ότι η Alcoa μετέφερε

⁵⁶ Πηγή : [www.tovima.gr file:///D:/Apostolos%20 Georgiadis %20&%20Associates%20%20offshore%20companies%20taxation.htm](http://www.tovima.gr/file:///D:/Apostolos%20Georgiadis%20&%20Associates%20%20offshore%20companies%20taxation.htm)

εκατομμύρια δολάρια από πληρωμές της Alba για πρώτε ύλες σε Offshore εταιρείες τα οποία και κατέληγαν σε λογαριασμούς αξιωματούχων.

Σύμφωνα με τα αρχεία, που έχουν στην διάθεση τους οι αρχές του εμιράτου, περισσότερα από 2 δις. δολάρια από πληρωμές της Alba για αλουμίνια πέρασαν από το Μπερχρέιν σε μικρές εταιρείες στη Σιγκαπούρη και στην Ελβετία.

Σημαντικό μέρος αυτών των κεφαλαίων φαίνεται ότι επέστρεψαν στο κρατίδιο του Αραβικού Κόλπου για παράνομη πληρωμές. Η υπόθεση εκτιμάτε ότι θα τεθεί σύντομα και στο μικροσκόπιο του αμερικανικού Υπουργείου Δικαιοσύνης, το οποίο το τελευταίο διάστημα έχει εκκινήσει μία σειρά ερευνών για ύποπτες συναλλαγές αμερικανικών εταιρειών με ξένους αξιωματούχους⁵⁷.

⁵⁷ Πηγή : www.naftemporiki.gr/nens/prinstory.asp?stories=1482498&... 7/3/2008

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ -ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γεωργακόπουλος Νικόλαος[1996] «εμπορικό δίκαιο» Αθήνα

Δουβής Παναγιώτης [2003], « *Offshore δραστηριότητες* », Αθήνα

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Jean Carbonnier [1976] flexible Droit France

ΕΡΕΥΝΕΣ

Δούβλης Βασίλειος δικηγόρος επίκουρος καθηγητής Π.Π.Α. έρευνα 1996

Περάκης Νικόλαος νομοθέτης καθηγητής Π.Α.

Χριστοδούλου Φοίβος καθηγητής Π.Α. έρευνα στον σύνδεσμο Ελλήνων
εμπορικόλογων Μάιος 2001

INTERNET

www.atnet.gr

www.biznews.gr

www.fbcyprus.com

www.Goodgate.gr

www.greekarticle.gr

www.in.gr

www.kathimerini.gr (03-12-2007)

www.lawnet.gr

www.naftemporiki.gr

www.tovima.gr (13-01-2001)

www.ΥΡΕΤΗΟ.gr (ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ) (18-07-2002)

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ ΣΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Αριθμός νόμου	α.ν.	Παραδείγματος χάριν	π.χ.
Και άλλα	κ.ά.	Σελίδα	σ.
Και τα λοιπά	κ.τ.λ.		
Νόμος	ν.		
Πίνακας	πιν.		